

Vlaams
Parlement

vergadering **C311**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 7 juli 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het vergunningenbeleid rond de berging van vervuilde baggerspecie – 2425 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het pilootproject 'De 3 Mussen' – 2473 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ruimtelijke gevolgen van de beslissing van de stad Brugge omtrent het stadiondossier – 2662 (2014-2015)	10
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitspraak in de Nederlandse Klimaatzaak – 2670 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitspraak van de rechter in de Nederlandse Klimaatzaak – 2684 (2014-2015)	13
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de juridische stappen van de Europese Commissie met betrekking tot de fijnstofvervuiling in twee Vlaamse steden – 2620 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de normen voor fijn stof – 2679 (2014-2015)	20
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de diplomaverenisten voor de gemeentelijke omgevingsambtenaar – 2680 (2014-2015)	25
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de preventieve effecten van het opruimen van zwerfvuil – 2705 (2014-2015)	29
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het jachtverlof – 2712 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitreiking van de jachtverloven – 2761 (2014-2015)	32
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de herbestemming van plattelandshoeves – 2753 (2014-2015)	35

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het vergunningenbeleid rond de berging van vervuilde baggerspecie – 2425 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, minister, om de bevaarbaarheid van onze rivieren te verzekeren en om te komen tot een betere waterbeheersing, zijn baggerwerken noodzakelijk. Het slib dat niet voldoet om hergebruikt te worden, maar wel voldoet aan de Europese normen voor niet-gevaarlijke afvalstoffen, dient geborgen te worden.

Zo heeft de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen eind april 2015 een milieuvergunning aan Waterwegbeheerder Waterwegen en Zeekanaal NV verleend voor de inrichting van een bergplaats voor baggerspecie uit de Boven-Schelde. Een ontginningsput op de terreinen van steenbakkerij Vande Moortel langs de Boven-Schelde in Oudenaarde, midden in een natuurgebied, zou hiervoor ingericht worden. Alle baggerspecie, die onder de categorie 'niet-gevaarlijke baggerspecie' wordt gecategoriseerd, zal via de waterweg aangevoerd worden en dan worden gestort in een monodeponie, dat is een open, niet-doorlaatbare kuip. De baggerspecie zou in droge toestand geborgen worden, om geurhinder te vermijden.

Van de waterbodems uit de Boven-Schelde is geweten dat ze heel sterk gecontamineerd zijn met gebromeerde vlamvertragers. Gebromeerde vlamvertragers zijn zeer zorgwekkende stoffen doordat ze accumuleren in het milieu en de gevolgen van deze accumulatie zijn onvoorspelbaar op lange termijn en tevens onomkeerbaar. De stoffen zijn bewezen hormoonversturend en neurotoxisch. Verder blijkt dat de stoffen afbreken tot meer wateroplosbare afbraakproducten die gevaarlijker zijn dan de uitgangproducten. Door hun grotere wateroplosbaarheid komen ze makkelijker in grondwater en oppervlaktewater terecht.

De afbraakproducten kunnen onder andere ontstaan tijdens de ontwatering van de baggerspecie en in een latere fase. De vergunning werd afgeleverd ondanks een negatief advies van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) wegens twijfels over de ondoorlaatbaarheid van de kuip en ondanks het feit dat de Vlaamse Milieumaatschappij en een buurtcomité waarschuwden voor de aanwezigheid van bepaalde gevaarlijke stoffen, PCB's en gebromeerde vlamvertragers in het slib. De bezorgdheden omtrent deze stoffen worden in de milieuvergunning niet weggenomen niettegenstaande deze stoffen door Europa als prioritair gevaarlijk gecatalogeerd staan.

Minister, voor hormoonverstoorders die door Europa zijn aangeduid als prioritair gevaarlijk, zoals deze gebromeerde vlamvertragers, zijn er intussen preventieve maatregelen genomen om te voorkomen dat ze nog in ons afvalwater terechtkomen. Deze stoffen zijn echter nog wel, door vroegere vervuiling, in soms extreem hoge concentratie terug te vinden in baggerspecie, wat behoorlijke risico's met zich mee kan brengen voor de volksgezondheid. Door inhalatie van stof, besmette voedingconsumptie, en andere mogelijke manieren, kunnen deze stoffen ook de mens besmetten. Gebromeerde vlamvertragers hebben een negatieve impact op schildklierhormonen, kunnen bijdragen tot het ontstaan van neurologische afwijkingen, mentale achterstand bij kinderen, enzovoort.

Kortom, het transport, het storten en de opslag van dit vervuilde goedje, dat bovendien stuifgevoelig is, is totaal onverantwoord in een natuurgebied, met veel broedende en trekkende vogels. Het is tevens totaal onverantwoord in de buurt van dichte bewoning, laat staan in de buurt van basisscholen. Kinderen zijn

namelijk het meest gevoelig voor de negatieve effecten ervan. De classificatie van deze baggerspecie is als niet-gevaarlijk is niet correct. Als men deze stof wel als gevaarlijk zou kwalificeren, zouden heel wat extra voorzorgsmaatregelen genomen kunnen worden. Het vergunningenbeleid van de Vlaamse overheid speelt in dezen een cruciale rol.

Minister, vandaar mijn vragen. Kunt u bevestigen dat er een probleem is met extreem hoge aanwezigheid van onder andere gebromeerde vlamvertragers in de buurt van Oudenaarde, door vroegere textielindustrie?

Wordt de aanwezigheid van deze gebromeerde vlamvertragers gemonitord? Wat zijn de resultaten in Vlaanderen de laatste jaren?

Zijn er meetmethodes voorhanden om ook de meer wateroplosbare, toxische afbraakproducten te monitoren in het afvalwater, vijverwater en grondwater?

Zijn er andere locaties waar dergelijke, met vlamvertragers vervuilde baggerspecie op een analoge manier is geborgen in natuurgebied of in plasdras? Werden daar metingen gedaan voor gebromeerde vlamvertragers en metabolieten in het vijver- en grondwater? Wat zijn de bevindingen?

Hoe schat u de risico's in voor transport, storten en opslag van deze zwaar vervuilde baggerspecie?

Vindt u de classificatie van deze baggerspecie als niet-gevaarlijk nog steeds correct, ondanks de waarschuwingen van Europa?

Hoe verantwoordt u dat Waterwegen en Zeekanaal in zijn vergunning de toestemming krijgt om af te wijken van het in het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) voorgeschreven foliemateriaal onder en boven de vervuilde baggerspecie? Wanneer zich een probleem voordoet naar grond- of vijverwater, is dit probleem dan onomkeerbaar? Wat als er een probleem ontstaat ter hoogte van de bentonietwand? Wat als blijkt dat er zich pollutanten in het grondwater bevinden?

Gegeven het feit dat plasdras een aantrekkingsplaats voor broedende en trekken- de vogels is, vindt u dat de berging van de verontreinigde baggerspecie verenigbaar met de nabestemming plasdras in natuurgebied?

Overweegt u de Vlaamse milieuvergunningcriteria te verstrengen in lijn met de Europese lijst van gevaarlijke stoffen, en dus strengere voorwaarden te verbinden aan de berging van dergelijk gevaarlijk afval? Bijvoorbeeld verplichte emballage met folies en bergen ver van natuurgebieden en bewoning.

Uit de risicoanalyse blijkt dat gebromeerde vlamvertragers vooral met stofpartikels in de lucht worden getransporteerd. Vindt u het verantwoord om droge specie op de oever te stockeren? Kunt u garanderen dat er op geen enkel moment stof zal ontstaan? De regio Oudenaarde is historisch sterk vervuild met gebromeerde vlamvertragers. Lijkt het u aanvaardbaar om daar nu nog een schepje bovenop te doen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, collega's, ik ben ook benieuwd naar het antwoord van de minister. De informatie die ik heb is in elk geval minder angstaanjagend dan wat mevrouw Meuleman vertelt. Misschien kan de minister uitsluitsel geven over het al dan niet gevaarlijk zijn van het materiaal. Mevrouw Meuleman, als we het in de waterbodem laten zitten, is het natuurlijk ook niet goed. Als we beslissen om het eruit te halen, dan moeten we er ergens

mee naartoe. Ik weet ook niet of het in natuurgebied ligt. Men zegt me dat het slechts een smalle bufferstrook zou zijn die in natuurgebied ligt, de rest is blijkbaar ontginningsgebied.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, het gaat over gebroederde vlamvertragers. Dat is een specifieke groep van chemische verbindingen. Ze worden toegepast in de bescherming van elektronica, kledij en meubels. Ze zijn dus nuttig voor het beschermen van de maatschappij tegen gevolgen van brand, maar er zijn ook milieurisico's aan verbonden.

De eigenschap van deze stoffen is dat ze niet goed oplossen in water, maar wel in verschillende organische solventen. Ze moeten dus eerder gezocht worden in sediment, in de bodem en in het vetweefsel van biota, minder in het water zelf. Er zijn geen normen voor sediment voor deze stoffen.

Gelet op de chemische eigenschappen doet onze Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) er onderzoek naar, maar niet in water, maar wel zoals ik daarnet zei in de waterbodem. Sinds 2005 is men gestart met metingen. Sindsdien is de monitoring voortgezet en uitgebreid naar 150 jaarmonsters. Van de tien gemeten stoffen is decabromodiphenyl ether de stof die het vaakst wordt aangetroffen in de hoogste concentraties. Uit de meetgegevens blijkt dat de hoogste waarde wordt teruggevonden in de omgeving van Kortrijk, Tielt, Oudenaarde en Gent. De bron van verontreiniging kan niet worden bepaald, noch het moment waarop werd verontreinigd. Daarover is er dus geen duidelijkheid.

De monostortplaats voor baggerspecie van Waterwegen en Zeekanaal NV op de locatie Kallemeoie-Papelenvijver in Nazareth is vergund voor het onderwaterstorten van baggerspecie waarbij de deels opgevulde put als waterplas wordt behouden in functie van de nabestemming natuurontwikkeling. Daarbij wordt het grondwater gemonitord volgens de voorwaarden van VLAREM.

De risico's voor de volksgezondheid en het leefmilieu door het vervuilde slib in de waterlopen te laten zitten, zijn veel groter dan de risico's die kunnen optreden tijdens het transport en de berging in gecontroleerde omstandigheden.

Het transport zal in bulk gebeuren, per schip, waarbij het risico op verspreiding van slib veel beperkter is dan bijvoorbeeld wegtransport. Het slib zal steevast worden gestort wat de beste waarborgen geeft op het vasthouden van de contaminanten in de slibmatrix.

De classificatie van niet gevaarlijke baggerspecie hangt af van de aanwezige concentraties. Dat moet worden beoordeeld aan de hand van de beschikbare analyseresultaten. De monodeponie in Oudenaarde werd specifiek vergund voor het storten van niet-herbruikbare en niet-gevaarlijke baggerspecie. In de milieuvergunning worden de sectorale milieuvoorwaarden opgelegd voor monostortplaatsen voor baggerspecie zoals dat is opgenomen in afdeling 5.2.5 van VLAREM. Er worden in deze sectorale voorwaarden onder meer criteria opgelegd voor het storten van T- en T+-stoffen en voor de parameter totaal extraheerbare organohalogenverbindingen. Deze laatste parameter is een groepsparameter die meer dan alleen broomverbindingen bevat. Indien er hoge concentraties broomverbindingen aanwezig zijn, zullen die wel worden gedetecteerd via deze groepsparameter.

Het klopt niet dat OVAM een negatief advies heeft gegeven. OVAM heeft een gunstig advies gegeven voor de aanvraag voor de milieuvergunningaanvraag voor deze stortplaats, maar met een ongunstig advies voor de gevraagde afwijking voor de afsluitlaag en eindafdek. OVAM stelde dat het gelet op het niet aanbrengen van de folie aangewezen is om een bijkomende kunstmatige geologische barrière aan

te brengen, tenzij aan de hand van een bodemonderzoek ter plaatse kan worden aangetoond dat de bodem van de groeve daadwerkelijk voldoende homogeen en ondoorlatend is.

Het voorstel van OVAM met betrekking tot de bijzondere voorwaarden voor de af-dichtlaag werd door de deputatie in de vergunning opgenomen. OVAM heeft geen beroep ingesteld tegen deze vergunning. De aanwezige kleilaag biedt volgens de deputatie voldoende bescherming tegen mogelijke verontreiniging van het grondwater. De opvolging van de kwaliteit van het grondwater is in de vergunning opgenomen.

Het Agentschap voor Natuur en Bos gaf een gunstig advies voor deze milieu-vergunning. Voor de argumenten verwijs ik naar het besluit van de deputatie.

De huidige acceptatiecriteria voor stortplaatsen in de wetgeving staan momenteel niet ter discussie. Bij elke vergunning zal het dossier specifiek worden beoordeeld. Indien nodig, kunnen er altijd bijzondere voorwaarden worden opgelegd.

Door de mogelijke aanwezigheid van persistente organische polluenten werd in de milieuvergunning een bijzondere voorwaarde opgenomen met betrekking tot stofhinder. Door het opleggen van bijzondere voorwaarden in de milieuvergunning wordt er extra aandacht besteed aan bepaalde hinderaspecten en wordt de exploitant er extra op gewezen om deze hinderaspecten te voorkomen. Ik hoop op die manier de ongerustheid weg te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik heb me door de mensen van het buurtcomité laten vertellen dat er inderdaad maatregelen worden genomen voor de afdekking. De insijpeling is echter nog altijd zorgwekkend. Men maakt zich vooral zorgen over de PBDEs en dan meer specifiek over de OH-PBDEs. Dat zijn de metabolieten die meer oplosbaar zijn in water dan de PBDEs zelf. Blijkbaar zouden er ook niet echt meettechnieken bestaan om die stof specifiek op te sporen. U had het in uw antwoord over groepsmetingen. Ik heb me echter laten vertellen dat er voor OH-PBDE-metingen geen analysetechnieken zouden zijn. Als die er wel zijn, kunt u me dan de referenties van die technieken kunnen bezorgen?

Wat schadelijkheid betreft, komt er steeds meer eensgezindheid in het wetenschappelijk onderzoek dat die OH-PBDEs grote schade kunnen veroorzaken aan het milieu en dat zij in mariene organismen toxischer zijn dan de PBDEs zelf. Ze zorgen voor ontwikkelingsachterstand bij zebra-vissen en veroorzaken oxidatie. Het wordt steeds duidelijker dat zij schadelijk zijn voor het milieu en voor de mens. Zo is er de interferentie met de schildklierhormonen en zijn er de neurotoxische effecten. Ik vraag me dan ook af of we hier niet beter het voorzorg-principe zouden hanteren voor die stoffen en op die plaats, midden in een woonwijk, dichtbij twee basisscholen en midden in een natuurgebied.

Ik zou ook graag weten welke meetmethodes er worden gehanteerd. Is dit opspoorbaar? Zo ja, kunt u me dan de referenties van die analysetechniek doorgeven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Meuleman, wat die doorsijpeling in de grond betreft, is er voorzien in een permanente monitoring van de kwaliteit van het grondwater. Normaal gezien moeten die stoffen gedetecteerd kunnen worden. Ik zal uw vraag of die stoffen daaruit kunnen worden gehaald, nog eens voorleggen aan onze diensten en u daar de nodige informatie over bezorgen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Dat is natuurlijk onomkeerbaar. Als die stoffen eenmaal doorgesijpeld zijn, is het te laat. Ik denk dat we hier beter

vanuit het voorzorgsprincipe kunnen handelen en dat dit echt niet de juiste plaats is. Bovendien zijn de randvoorwaarden onvoldoende om insijpeling te voorkomen. Ik stel me dan ook grote vragen bij deze vergunning.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het pilootproject 'De 3 Mussen' – 2473 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): In onder andere West-Vlaanderen liggen nog heel wat poldergebieden. Ik denk dan aan het 'De 3 Mussen'-gebied in Diksmuide of de Uitkerkse polders in De Haan. Deze laaggelegen waterrijke gebieden bestaan in hoofdzaak uit hooi- en graasweiden die doorkruist worden met vele kilometers grachten, laantjes - drainagebuizen avant la lettre - en weddings - poelen aan grachten. Door dit dicht netwerk aan waterstructuren dienen deze gebieden onder andere als natuurlijke waterbuffers bij hevige regenval.

Veel van deze poldergebieden zijn er relatief slecht aan toe. Dit heeft meerdere redenen, zoals de ophoging van sommige percelen. Bij andere percelen werden de grachten opgevuld met aarde of werden weiden omgevormd tot akkers.

Er is echter nog een tweede probleem. Veel van de waterstructuren in de poldergebieden moeten dringend op een goede manier worden onderhouden. Het polderbestuur neemt de polderwaterlopen voor zijn rekening. De meeste van deze waterlopen zijn relatief goed onderhouden. De koegrachten - particuliere grachten - die dienen als perceelafbakening van de weiden, zijn er heel slecht aan toe. Veel van deze grachten zijn al vijftig jaar of langer niet meer geruimd, waardoor ze zijn dichtgeslibd, met als resultaat dat zowel de landbouw als de natuur met problemen kampt.

In de zomer hebben de dieren op de weiden onvoldoende drinkwater door de dichtgeslibde grachten en in de winter is er meer kans dat percelen onder water komen te staan. Maar ook voor de natuur is dit achterstallige beheer problematisch. Zo hebben onder meer amfibieën onvoldoende water om zich voort te planten en verdwijnen waterplanten door een gebrek aan water.

Om voor deze problemen een oplossing te vinden, zette het regionaal landschap IJzer & Polder in 2011 in samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de stad Diksmuide een pilootproject 'De 3 Mussen' op. Met dit project werd aan landbouwers gevraagd of ze op vrijwillige basis wensten deel te nemen aan dit ruimingsproject van particuliere grachten. De landbouwer moest enkel de bestaande prikkeldraden wegnemen en ze na de werken opnieuw plaatsen. Alle overige werken, zoals oude palen verwijderen, grachten ruimen, slib openspreiden en nieuwe palen plaatsen, werden door het regionaal landschap gerealiseerd met financiële steun.

Ondertussen werden in vier jaar tijd 34,5 kilometer grachten, 7 kilometer laantjes en meer dan 150 weddings geruimd. Dit project is een voorbeeld voor heel Vlaanderen hoe we voor zowel de landbouw als de natuur een win-winsituatie kunnen creëren. Dieren hebben in de zomer opnieuw voldoende drinkwater en in de winter is het waterbufferend vermogen heel wat groter, waardoor we op termijn minder kans hebben op overstromingen. Maar ook planten zoals de zwanenbloem en amfibieën zoals de kamsalamander krijgen opnieuw alle kansen in deze gebieden.

Minister, bent u van plan het project 'De 3 Mussen' in Diksmuide naar alle poldergebieden in Vlaanderen open te trekken? Vindt u het een optie de ruiming van de particuliere grachten in de poldergebieden financieel te ondersteunen? Beschouwt u dit eventueel als een compensatie voor de bescherming van de polderweilanden? Ziet u een rol weggelegd voor de regionale landschappen om de ruimingsacties te coördineren?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ik wil het debat over de poldergraslanden niet heropenen. Het project 'De 3 Mussen' is natuurlijk een vaak aangehaald voorbeeld van de samenwerking tussen landbouw en natuurbeheer. Het gaat om een vrij groot gebied. Als ik me niet vergis, gaat het om 380 hectare. Meer dan 50 landbouwers zijn in dit samenwerkingsverband gestapt. Dat zijn niet alle landbouwers, maar wel de meesten. Dit is zeker een goed voorbeeld van de samenwerking tussen twee sectoren.

Minister, ik ben benieuwd naar uw antwoord op de opsomming van alle taken door mevrouw Soens en van de spelers die hier volgens haar voor moeten instaan.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik wil me ook kort even bij deze vraag om uitleg aansluiten. Dit project en de samenwerking tussen de verschillende partners toont duidelijk aan dat win-winsituaties kunnen worden gecreëerd. Dit is vaak de succesfactor om een goede samenwerking tot stand te kunnen brengen. Dergelijke projecten zijn belangrijk om dit voldoende in beeld te brengen. Op die wijze kunnen we de samenwerking en de eventuele uitdagingen waar we allemaal voor staan, op een goede manier aanpakken.

Wat de specifieke situatie betreft, zijn een aantal spelers aan het werk. Er is de specifieke problematiek van het waterbeleid. Volgens mevrouw Soens moeten de regionale landschappen met betrekking tot de ruimingsacties een coördinerende rol vervullen. Aangezien het gebied een polder omvat, vraag ik me af of de polders en wateringen hierbij aanwezig zijn. Welke rol vervullen deze besturen? Hebben ze met betrekking tot de coördinatie en de ondersteuning van de uitvoering van de werken een belangrijke rol op zich genomen? Is hier een financieel aspect aan verbonden? Is er sprake van een voordeel?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dit is een mooi voorbeeld van een lokale samenwerking die tot een goede inventarisatie, een breed lokaal draagvlak en de verzoening van de natuur- en landbouwbelangen heeft geleid. Het poldergebied 'De 3 Mussen' bevindt zich in het Vogelrichtlijngebied IJzervallei. Op die manier draagt het project bij tot het bereiken van de Europese natuurdoelstellingen.

Als projecten worden ingediend die even breed gedragen voorstellen omvatten, zijn we uiteraard bereid die projecten te ondersteunen. Dergelijke projecten kunnen, onder meer naar aanleiding van de jaarlijkse projectoproep voor quick wins voor de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's), perfect worden ingediend. Gedragen en tot voorbeeld strekkende projecten die IHD's kunnen realiseren, kunnen een subsidie ontvangen.

Er kan bezwaarlijk over compensaties worden gesproken. De biodiversiteit in de poldergraslanden is op het uitgesproken microreliëf, het fijnmazig slotennetwerk en het landbouwgebruik geënt. Het beschermingsproces van de historisch permanente poldergraslanden beoogt het behoud van deze aspecten. De opwaardering van de ecologische waarde van de graslanden door middel van een aantal maatregelen wordt beoogd. Vaak gaat het om de subsidiëring van resultaatgerichte projecten, beheersplannen en dergelijke. Indien in een ander poldergebied met

een hoog aandeel aan historisch permanente graslanden een even breed gedragen projectvoorstel als het project 'De 3 Mussen' tot stand zou komen, zouden we uiteraard bereid zijn dit voorstel te overwegen.

De Regionale Landschappen zijn organisaties waarin alle in de open ruimte actieve sectoren en instanties een actieve inbreng hebben. Ze vormen op een goede wijze een overlegplatform om dergelijke projecten van onderuit te laten groeien. Dergelijke initiatieven kunnen eveneens door andere, gelijkaardige samenwerkingsverbanden worden uitgewerkt. Volgens mij zou het verkeerd zijn dit tot de Regionale Landschappen te beperken. Waar het mogelijk is, moeten we dit opentrekken. Zo kunnen, bijvoorbeeld, ook agrobeheersgroepen hierin het voortouw nemen. We moeten dit opentrekken en niet enkel tot de Regionale Landschappen beperken. Het is natuurlijk zo dat de Regionale Landschappen over een bijzondere expertise beschikken.

Verder is me gevraagd in welke mate polders en wateringen hierbij betrokken zijn. In dit gebied is dit het geval, maar ik weet niet in precies in welke mate of wat de financiële inbreng is. Ik heb die informatie niet bij me.

Dit project wordt breed gedragen en ook Polders en Wateringen zijn hierbij betrokken. Gezien de goede resultaten hebben ze hun meerwaarde voor het project bewezen. Het gaat om een mooi initiatief en een voorbeeld dat we zeker en vast op andere plaatsen zouden kunnen toepassen. Dit kan echter, zoals met betrekking tot 'De 3 Mussen' is gebeurd, het best van onderuit groeien.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De resultaten van het project zijn na vier jaar zeer positief. Het gaat om een gebied van 383,67 hectare. Momenteel is 257 hectare afgewerkt. Amper vier landbouwers hebben geweigerd hieraan mee te werken. De kostprijs varieert rond 120.000 euro. Als we de goede resultaten zien, valt dat al bij al nog mee.

Ik vind het positief dat u dit een goed project vindt en dat u dit graag ook in andere gebieden zou zien gebeuren. Ik blijf echter een beetje op mijn honger. U koppelt hier geen concrete actie aan. Een campagne of iets dergelijks vanuit de Vlaamse overheid zou misschien een goede manier vormen om dit project in de kijker te zetten. Op die wijze zou het misschien ook in andere gebieden tot ontwikkeling komen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er is wel degelijk actie ondernomen. Ik heb duidelijk gesteld dat er een projectoproep komt. Dit betekent duidelijk dat tal van projectaanvragen kunnen worden ingediend en ondersteuning kunnen krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Minister, u wilt dit niet extra in de kijker plaatsen. Ik vind dit een beetje jammer. Het gaat immers op een positief project waarin de landbouw- en de natuursector goed samenwerken. Het zou mooi zijn dit vanuit de Vlaamse overheid nog eens in de kijker te plaatsen. Ik ben alleszins tevreden met de projectoproep.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ruimtelijke gevolgen van de beslissing van de stad Brugge omtrent het stadiondossier – 2662 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Deze vraag om uitleg heeft betrekking op het stadiondossier in de regio Brugge. Na de vernietiging van de deelplannen Sint-Pietersplas - De Spie en Chartreuse door de Raad van State is beslist deze deelplannen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de afbakening van het regionaal-stedelijk gebied Brugge te hernemen.

In het geactualiseerd plan-MER wordt een programma onderzocht voor een multifunctionele sportsite en een voetbalstadion voor Brugge, bijkomende regionale bedrijvigheid en ruimte voor hoogwaardige bedrijvigheid en kantoorachtigen. Dat laatste klinkt een beetje raar, maar dat is het jargon.

De invulling van de taakstelling inzake de regionale bedrijvigheid zal op de sites De Spie, Blankenbergsesteenweg en Chartreuse worden onderzocht. Om te garanderen dat het aanbod voor bedrijvigheid in het regionaal-stedelijk gebied Brugge ook na 2017 aan de vooropgestelde taakstellingen zal blijven beantwoorden, wordt ook een bijkomende locatie in Sint-Elooi-Zuid, In Zedelgem onderzocht. Dat is een goede zaak.

Een aantal weken geleden heeft het Brugse stadsbestuur beslist dat Cercle Brugge in het Jan Breydelstadion kan blijven voetballen of, beter gezegd, blijven spelen. Club Brugge mag een nieuw stadion bouwen op de gronden aan de Blankenbergsesteenweg. Er wordt een studiebureau aangesteld om de krijtlijnen voor een kleiner stadion op de Jan Breydelsite uit te tekenen. Dit betekent dat er geen gezamenlijk project voor een multifunctionele sportsite aan De Spie – Blankenbergsesteenweg komt. Hierdoor komt er, althans volgens het stadsbestuur van Brugge, op deze locatie 12 hectare vrij. Dit gebied kan een andere invulling krijgen.

Mijn interesse gaat uiteraard uit naar dit 12 hectare grote gebied. Ik onderschrijf de berichten van Voka hierover. Door het stadion van Club Brugge een beetje op te schuiven, zouden we aan het noordelijk deel van de site nog veel meer dan 12 hectare kunnen benutten. Hierdoor zouden we effectief een kmo- en bedrijven-terrein tot stand kunnen brengen. Aangezien dit de oorspronkelijke bestemming van de zone is, moet de toekomstige sportinfrastructuur op zijn minst elders door middel van bedrijven-terreinen worden gecompenseerd.

Minister, bent u reeds officieel op de hoogte gesteld van de beslissing van het stadsbestuur van Brugge dat er aan de site Blankenbergsesteenweg slechts een voetbalstadion komt. Welke gevolgen heeft de beslissing niet voor het maximale scenario van een multifunctionele sportsite op de site De Spie – Blankenbergsesteenweg te kiezen voor de opties van de Vlaamse Regering met betrekking tot de invulling van deze zone en van het GRUP? Zal het resterende ruimtelijke saldo worden ingevuld? Zult u, zoals Voka terecht heeft gesuggereerd, dit nog een beetje verder opentrekken? Welke stappen zult u in dit verband zetten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, we horen, lezen en zien veel over de voetbalstadions die er in Vlaanderen en in Brussel bij moeten komen. We kunnen hier enkel blij om zijn. We moeten dit volop steunen. We moeten echter ook altijd in het achterhoofd houden dat de procedures natuurlijk moeten worden gevolgd.

Ik wil dat hier nog even uitdrukkelijk stellen. Ik hoop dat iedereen goed begrijpt dat procedures er zijn om te worden gevolgd. Ik hoop dan ook dat iedereen de juiste, correcte weg zal volgen.

Mijnheer Ronse, het college van burgemeester en schepenen van de stad Brugge heeft me op 26 juni 2015 een brief gestuurd om me officieel op de hoogte te stellen van de beslissing. Dit is ook gebeurd in de stuurgroep die voor de begeleiding van de actualisering van het plan-MER voor de afbakening van het regionaal-stedelijk gebied Brugge instaat. De plannen voor Club Brugge en Cercle Brugge zijn daar kenbaar gemaakt.

Op uw tweede vraag moet ik het antwoord schuldig blijven. We bevinden ons momenteel nog in een te vroeg stadium van het planningsproces om definitieve uitspraken te doen over de beslissing van het stadsbestuur. Ik kan niet op de beslissingen of op de resultaten van het nog lopende MER vooruitlopen.

In het licht van dat onderzoek worden de verschillende opties voor een nieuw voetbalstadion voor Club Brugge en Cercle Brugge onderzocht. Het gaat zowel om het maximale scenario, een multifunctionele sportsite op de Blankenbergsesteenweg, als om het door de stad naar voren geschoven scenario. Beide opties komen aan bod en worden in het MER onderzocht. Een definitieve beslissing wordt pas mogelijk zodra de resultaten van dit onderzoek gekend zijn. Ik moet u dan ook vragen nog even geduld uit te oefenen. We komen hier zeker nog op terug.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, als ik het goed begrijp, kan de beslissing van het stadsbestuur van Brugge over de twee sportsites, een stadion aan het Jan Breydelstadion voor Cercle Brugge en een stadion aan de Blankenbergsesteenweg voor de voetbalploeg van Brugge, Club Brugge, op basis van de MER-studie nog worden tenietgedaan.

Indien we ervan uitgaan dat dit niet het geval zou zijn, wat ik veronderstel, lijkt het me nuttig ondernemend West-Vlaanderen gerust te stellen. Indien dit scenario zou worden gevolgd, zou de Vlaamse Regering er alles aan moeten doen om elke vierkante centimeter aan bijkomende ruimte die bedrijven aan de Blankenbergsesteenweg kunnen gebruiken, optimaal en maximaal te laten benutten.

Voorlopig lijkt de door het stadsbestuur van Brugge vermelde 12 hectare me nog te weinig. De site biedt nog meer mogelijkheden. Het zou bijzonder spijtig zijn die mogelijkheden onvoldoende te benutten. Er is in de regio Brugge sowieso al een zeer zwaar deficit ten aanzien van de noden van de bedrijven.

We kennen allemaal het middeleeuws trauma ten gevolge van de verzanding van Het Zwin. We willen dit vermijden. Indien we niet de nodige moedige stappen zetten om die ruimte effectief te benutten, loopt de regio Brugge dit risico echter. Hoewel dit geen deel van de MER-studie uitmaakt, lijkt het me nuttig dat de Vlaamse Regering nu al nagaat hoe we elke vierkante millimeter op die site kunnen benutten.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, ik kan me volledig verzoenen met uw correct antwoord. De MER-procedure loopt nog. Het minimale scenario en het maximale scenario worden onderzocht. Ik heb het stadsbestuur van Brugge er eerder al op gewezen dat deze beslissing een gedeeltelijke voorafname op de studie vormt. Aangezien het dossier al zeer lang aansleept, vind ik dat een spijtige zaak.

Iedereen wil natuurlijk hetzelfde, namelijk Cercle Brugge en Club Brugge maximale ontplooiingskansen bieden. De dynamiek is echter gewijzigd. Iedereen weet

dat Club Brugge op de tweede plaats is geëindigd en dat Cercle Brugge naar de tweede klasse gaat. Dit maakt het financieel niet zo gemakkelijk.

Minister, hoewel ik vind dat het stadsbestuur een beetje voortvarend is geweest, wil ik, voor alle duidelijkheid, echter ook wat begrip vragen voor het standpunt van het stadsbestuur. Ik hoop dat u, in de mate van het mogelijke, bij de afbakening van het stedelijk gebied Brugge rekening zult houden met de beslissing van het stadsbestuur en met de in het MER opgenomen effecten. De afbakening van het stedelijk gebied Brugge dateert uit de periode 2004-2006. Aangezien bepaalde deelgebieden zijn geschorst of vernietigd, staat er een rem op de dynamiek van onze stad. Brugge is de derde centrumstad van Vlaanderen.

We kunnen niet vooruit. En we kunnen ook geen enkel bedrijventerrein aansnijden in onze stad. Wat de heer Ronse zegt, is waar: op dat vlak zijn we heel erg onderbedeeld.

U weet net zoals ik dat Club en Cercle aanvankelijk een gezamenlijk project hadden ingediend en dat ze geprobeerd hebben om er subsidies voor te verkrijgen. Ik hoop dat er een creatieve gedachte kan ontstaan om die alsnog toe te kennen. Als u twee stadions op één gebied zet of u zet er twee op een paar kilometer van elkaar, zullen de milieueffecten hopelijk niet veel verschillen. Om een dergelijk plan te kunnen realiseren, zijn er veel zaken waarmee rekening moet worden gehouden: mobiliteit ...

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem, mag ik u vragen om af te ronden?

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Ja, maar dit is wel het belangrijkste dossier van Brugge.

De voorzitter: Dat begrijp ik, mevrouw Van Volcem, maar u zit hier in het Vlaams Parlement.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Inderdaad, het moet ook niet altijd over Antwerpen gaan. Maar ik zal afronden.

De stad heeft een voorafname gedaan die ik betreur. Maar het is een beslissing die door de twee clubs gedragen wordt en eigenlijk ook door het merendeel van de gemeenteraad, want slechts één partij zou zich onthouden, en ik hoop dat in het dossier eindelijk vooruitgang kan worden geboekt. We moeten vooruit, we moeten stappen kunnen zetten. We moeten immers eerst ruimte hebben om een eerste steen te kunnen leggen, op welk gebied dat dan ook is. We wachten er nu al zo lang op. Ik vraag u daarom heel vriendelijk, minister, om zodra de MER is afgerond zo snel mogelijk een beslissing te nemen voor onze regio.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik herhaal dat het een heel goede zaak is dat er plannen zijn om te investeren in sport, dat er stadions worden gezet, dat er wordt nagedacht over de site errond die ook ruimte geeft aan ondernemers. We zullen er alles aan doen vanuit de Vlaamse overheid om de plannen die er zijn, te realiseren. We zullen er ook voor zorgen dat de procedures goed lopen. Vanuit de overheid willen we natuurlijk ook graag, op basis van de initiatieven die we al genomen hebben, faciliteren zodat het goed loopt.

Uiteraard moeten we dat ook goed doordacht doen. We mogen niet massaal opnieuw open ruimte aansnijden. We moeten ervoor zorgen dat de ruimtelijke impact zo minimaal mogelijk is, maar dat er ook voldoende ruimte is voor ondernemen.

We moeten afwachten wat de plan-MER zegt. Ik herhaal dat iedereen natuurlijk de procedures moet respecteren. Niemand staat boven de wet. We moeten

ervoor zorgen dat er telkens correcte aanvragen worden gedaan en dat ze tijdig worden ingediend, dat de juiste stappen worden gezet. En als het zo ver is, zullen wij vanuit de Vlaamse overheid onze verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Ik twijfel er niet aan, minister, dat u in dit dossier, net zoals in de andere, uw verantwoordelijkheid zult nemen. Ik twijfel er ook niet aan dat u met veel overtuiging naar de regio Brugge kijkt om daar iets te doen aan het deficit. Maar laat me u er toch even aan herinneren dat de ruimte waar het voetbalstadion misschien zal komen, oorspronkelijk bestemd was als bedrijventerreinen. Dit is een nieuwe concessie in de regio. We hebben ook andere instrumenten zoals het integratiespoor. Zowel de plan-MER als het RUP kunnen daarmee op hetzelfde moment sporen. Gelet op de acute nood aan extra ruimte om te ondernemen in de regio Brugge, had dit een goede toepassing kunnen zijn van dat integratiespoor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitspraak in de Nederlandse Klimaatzaak – 2670 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitspraak van de rechter in de Nederlandse Klimaatzaak – 2684 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, minister, collega's, 24 juni was heel verrassend, zowel voor de voorstanders als voor de tegenstanders van Urgenda in Nederland en van Klimaatzaak in ons land. Een rechter die in een vonnis de overheid verplicht om minstens 25 procent minder broeikasgassen uit te stoten, is een wereldwijd precedent. Het feit dat ook de rechterlijke macht de risico's van de klimaatverandering erkent en de urgentie om er iets aan te doen, is een grote verrassing voor iedereen. Het is een nieuw element in het hele klimaatdebat.

We konden het voorlezen van het vonnis, of toch een samenvatting ervan, live volgen. Het viel me op dat de tekst heel helder en heel duidelijk was voor iedereen met interesse in het klimaat. Vaak wordt gezegd dat juristen en rechters onbegrijpelijke taal gebruiken, maar de taal van de Nederlandse rechter was heel helder. Er zijn twee belangrijke elementen die hij aanbracht.

Een eerste element om het vonnis te stofferen, was de klimaatwetenschap. Die zegt dat de industrielanden gezamenlijk 25 tot 40 procent minder CO₂ moeten uitstoten tegen 2020. Dat was een heel duidelijke stellingname vanuit het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), de verzamelde klimaatwetenschappers. Wat zij zeggen, wordt ook internationaal erkend door de politiek. Er is geen enkel land ter wereld dat dit ontkent. Integendeel, het wordt telkens opgenomen in VN-resoluties over klimaat. Het feit dat de wetenschap over minstens 25 procent minder CO₂-uitstoot tegen 2020 spreekt, was een cruciaal element voor de Nederlandse rechter.

Het tweede opvallende element was dat er erg de nadruk werd gelegd op de zorgplicht. De rechter zei bijna letterlijk dat de zorgplicht de beleidsvrijheid

overstijgt als het gaat over ernstige risico's of ernstige gevaren zoals de klimaatverandering. Meer nog, hij zei dat hoe langer de overheid wacht met het treffen van maatregelen, hoe kleiner de beleidsvrijheid wordt omdat de traditie almaar drastischer zal worden.

Dat zijn de twee fundamenteën van het vonnis. Er wordt dan meteen op gereageerd dat het primaat van de politiek wordt uitgehold. De heer Vandaele of andere collega's zullen er misschien naar verwijzen. Ik zie dat helemaal anders. De politiek moet toch ook niet beslissen of iets aan armoede moeten worden gedaan. Neen, het gaat over de invulling van het beleid. Als de wetenschap zegt dat om onder de veilige grens van 2 graden Celsius tegen 2100 te blijven, we met de industrielanden minstens 25 procent minder CO₂ moeten uitstoten, dan is dat een feit. En dat moet het beleid ook binnen dat kader debatteren. Het is dan aan mijn fractie, aan andere fracties, aan de minister, aan de Vlaamse Regering om voorstellen ter zake uit te werken, in plaats van te discussiëren over de doelstelling. Dat is eigenlijk de boodschap die de Nederlandse rechter heeft gegeven aan de buitenwereld. Ik treed die natuurlijk bij.

Het viel ook op dat de rechter eigenlijk verder ging dan wat Europees wordt opgelegd. De heer Bothuyne zei de vorige keer dat we tijd moeten geven aan de regering. Hier in België zijn we al zes jaar aan het kibbelen over het verdelen van de doelstellingen. En het zijn zelfs doelstellingen die lager liggen dan wat de wetenschap ons vraagt. Stel dat het tot een vonnis zou komen in België, dan is heel het debat eigenlijk nutteloos geweest. Het gaat helemaal niet over min 15 procent in een non-ETS (Effort Sharing Decision) waarover wij al zes jaar debatteren.

En dan is er de cruciale vraag: er is een precedent in Nederland, wat betekent dit nu voor België? Naar mijn bescheiden inschatting – maar hierover zal natuurlijk een rechter in Brussel uitspraak doen – valt het op dat als de wetenschappelijke argumentatie zo doorslaggevend is, de wetenschap evenzeer voor België geldt. België en Nederland zijn allebei industrielanden. Deze pijler van het vonnis geldt ook voor België.

De zorgplicht waar het vonnis zich ook op beroept, bestaat ook in België. In de Grondwet is de bescherming van het leefmilieu ook verankerd. Ook daar is er een juridische, zelfs een grondwettelijke basis om in die richting te gaan.

De twee pijlers waarop het vonnis in Nederland is gebaseerd, zijn dus ook aanwezig in België. Wat het uiteindelijk zal opleveren in België, is een andere zaak. We kijken wellicht allemaal uit naar het resultaat. Bovendien is er het klassieke spelletje van regeringen die elkaar de zwarte piet toespelen. In Nederland is dat iets moeilijker. Hier kunnen de Federale Regering en de drie gewestelijke regeringen dat natuurlijk wel doen. Ik denk dat dat er, spijtig genoeg, nog een belangrijk verschil bestaat met de situatie in Nederland.

Ook opvallend aan het vonnis van de Nederlandse rechter is de impliciete boodschap. Wij hebben al verschillende keren gedebatteerd over de vraag of we de doelstellingen zullen halen of niet, minister. En dan komt u meteen met de boekhoudkundige trukendoos af die Europa toestaat. U probeert daarmee te schuiven zodat alles boekhoudkundig klopt. Maar impliciet zegt de Nederlandse rechter dat dat totaal irrelevant is. Het gaat over de eigenlijke uitstoot in 2020, en over minstens 25 procent. Volgens de berekeningen zitten we aan ongeveer 10 procent, zeker niet aan minstens 25 procent, maar ook niet aan de 15 procent die weliswaar nog moet worden verdeeld, maar waarvan Vlaanderen een groot deel op zich zal moeten nemen.

Ook impliciet houdt dit een veroordeling in van het afkopen van klimaatinspanningen. De rechter zei letterlijk dat het aan een industrieland als Nederland is om het voortouw te nemen en om daadwerkelijk uitstoot te reduceren. Als ik dan in het

regeerakkoord lees dat Vlaanderen de helft van de klimaatinspanningen nog kan afkopen, dan lijkt me dat niet echt conform de boodschap die het vonnis uitdraagt.

Minister, de reden voor deze vraag is natuurlijk evident, er is een nieuw precedent in Nederland. U bent ook in ons land gedagvaard als een van de verantwoordelijke regeringen. Ik vond uw eerste reactie wat jammerlijk. Op Twitter zijn er een aantal boze reacties op gekomen, dat hebt u misschien gezien. U zei dat meer klimaatinspanningen de Vlaming hard zullen raken. Dat is eigenlijk een boodschap van wanhoop, niet van hoop. Het lijkt me niet correct voor een klimaatminister.

Welke lessen trekt u uit het Nederlandse voorbeeld?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, er is inderdaad de uitspraak van de rechter in Den Haag. Hij zei dat het land, Nederland dan, een kwart minder broeikasgassen mag uitstoten. Dat is weliswaar minder dan de 40 procent die men eiste, maar het is toch een belangrijke beslissing.

Ook in Vlaanderen loopt er dus zo'n klimaatzaak, al wordt aangegeven dat het proces pas over een jaar of anderhalf jaar zal starten. Het thema werd al even aangehaald, minister, op 3 december van vorig jaar tijdens een actualiteitsdebat. U reageerde op de aangekondigde klimaatzaak aan Belgische kant. U zei toen dat het niet allemaal de schuld van de overheid is, dat de mensen ook een inspanning moeten doen. Blijkbaar vindt de Nederlandse rechter nu dat het in hoofdzaak wel de overheid is die verantwoordelijk is.

Mijnheer Sanctorum, u nodigt mij uit om wat commentaar te geven op de rechtszaak. We kunnen er inderdaad een boompje over opzetten. De rechter treedt volgens mij wel in de plaats van de politici. U zegt dat het geen aantasting is van het primaat van de politiek, ik vrees van wel. De ministers worden geacht om keuzes te maken. Wij moeten de ministers ondersteunen bij het maken van de juiste keuzes. En wij worden daar dan natuurlijk op afgerekend door de kiezers. Het is vreemd dat een rechter dit nu doet, dat een rechter de keuzes bepaalt. Keuzes zijn trouwens ook altijd ingegeven door een beperkt budget. Het is niet zo dat we alles kunnen doen. Dit zou kunnen leiden tot situaties waarin rechters zeggen dat de overheid iets moet doen voor de bejaardenzorg, voor de klimaatzaak en zo meer. Als we dan alles doen wat de rechter vraagt, zullen we een aantal andere dingen, bijvoorbeeld in de gehandicaptenzorg, niet meer kunnen doen. Dat is nu extreem doorgeredeneerd, maar het lijkt me toch een vreemde situatie waarin we terecht kunnen komen als we doen zoals de Nederlandse rechter.

Het is ook vreemd dat dit niet zozeer wordt gebaseerd op Europese bindende afspraken zoals 20-20-20, maar echt op een wetenschappelijk standpunt van het klimaatpanel. Dat heeft een andere status.

Minister, mijn vragen komen redelijk overeen met die van de heer Sanctorum. Hebt u de beslissing van de Nederlandse rechtbank al getoetst aan de Vlaamse context? Ondertussen is de beslissing toch al anderhalve week oud. Misschien hebt u al tijd gehad om er eens naar te kijken. Kunt u uit het Nederlandse dossier iets afleiden over de verhouding tussen de positie van de overheid versus de eis van de milieuorganisatie wat de Vlaamse Klimaatzaak betreft?

Mijn tweede vraag is ruimer. Vindt u in deze fase al dat u lessen kunt of moet trekken uit het Nederlandse dossier om aanpassingen te doen aan uw beleid?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, in de Nederlandse klimaatzaak waren er drie hoofdvragen aan de orde. Ten eerste: wat is de ernst van het klimaatprobleem volgens de Nederlandse rechter? Ten tweede: heeft de Nederlandse staat een rechtsplicht om verregaande reductiemaatregelen te treffen? Ten derde: hoort de rechterlijke macht over zo'n geschil te beslissen?

Wat het laatste betreft, vond ik het heel opmerkelijk en verontrustend dat de rechter zich daar op dit moment over uitspreekt. U weet dat hierover pas in 2020 geoordeeld zal kunnen worden. Dan zullen vanuit Europa eventueel ook sancties opgelegd kunnen worden. Ik kan er moeilijk over oordelen, maar ik was toch heel verbaasd bij het lezen van die beslissing.

Minister, ik had graag van u vernomen in hoeverre het Nederlandse arrest, gezien de gelijkaardige procedure die loopt in ons land, een impact zal hebben op het Vlaamse klimaatbeleid. Zult u nog dingen extra aanpassen? Hebt u er zoals wordt gevraagd door de collega's, nog lessen uit kunnen trekken?

Ik zou ook graag opnieuw van u vernemen of we momenteel op het goede pad zitten wat betreft het klimaatbeleid. Ik had vernomen dat het momenteel de juiste richting uitging.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): We hebben al een heel stuk inleiding achter de rug bij deze vraagstelling. Ik ben eigenlijk weer een beetje teleurgesteld. De heer Sanctorum heeft ongeveer een kwartierlang een vraag gesteld en de context geschetst rond een Nederlandse rechtszaak over het klimaatbeleid. Hij sluit zich duidelijk aan bij de eisen en de uitspraak in Nederland, maar blijkbaar, en dat is telkens zo, vergeet hij erbij te zeggen hoe hij concreet vanuit de politiek invulling zou geven aan die doelstelling, mocht die nog effectief hier in Vlaanderen worden gehanteerd. Dat is altijd een ontbrekend element in deze discussie. Het gaat altijd over de doelstellingen, niet over de weg ernaartoe. Over die weg stel ik vast dat er in Vlaanderen inderdaad een goedgekeurd klimaatbeleidsplan is dat wordt uitgevoerd. Er worden bijkomende stappen gezet met het Renovatiepact en met het actieplan schone voertuigen. Minister Turtelboom is heel ambitieus gebleken wanneer het gaat over transport, toch een van de pijnpunten voor CO₂-uitstoot in Vlaanderen.

Ik zie een regering die een beleid voert, die resultaten haalt en die effectief bewijst dat ze belang hecht aan een goed uitgebouwd klimaatbeleid. Zij doet dat binnen internationaalrechtelijke afspraken binnen Europees verband. Hoe hoog de symboolwaarde van die uitspraak in Nederland ook is, het is veel relevanter om te kijken wat de top in Parijs zal opleveren dit najaar en hoe de Europese Unie de doelstellingen voor 2030 zal omzetten in rechtstatelijke doelstellingen en in concreet beleid. De symboolwaarde van die uitspraak in Nederland kan worden gerelativeerd naast het belang van de discussies in Parijs en op Europees niveau.

Ik ben benieuwd naar de stand van zaken in de Klimaatzaak in ons land en ik hoop dat wij hier als verkozen politici het debat kunnen voeren over wat we willen bereiken en hoe we dat willen doen. Verder hoop ik vooral dat er op internationaal niveau een akkoord komt om ambitieuzer te zijn in het klimaatbeleid, waarbij niet enkel Vlaanderen, België, Nederland of Europa engagementen aangaan maar ook andere belangrijke landen en regio's in dit debat. Ik denk dat België goed is voor 0,1 of 0,2 procent van de CO₂-uitstoot. Deze discussie is symbolisch misschien wel relevant maar in vergelijking met de totale problematiek waar we voor staan, bijzonder beperkt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik zal geen commentaar geven op het vonnis dat in Nederland is uitgesproken. Daar zijn twee redenen voor. Ten eerste is het not done om een uitspraak te doen over een vonnis dat is uitgesproken tegen een buurland, een Europees land of een ander land. Ik zie niet in waarom ik daar vanuit het Vlaamse Gewest commentaar op zou moeten geven. Ik vind dat absoluut niet gepast. Tweede reden waarom ik bijzonder terughoudend ben, is dat het Vlaamse Gewest intussen gedagvaard is voor een Franstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel. Alle argumenten die wij hier op tafel leggen op basis van de uitspraak in Nederland, zullen ook kunnen worden gebruikt of misbruikt in de rechtszaak. Ik vind dat bijzonder jammer, want ik vind dat het debat hier in het parlement moet worden gevoerd. Het is de keuze geweest van de vzw Klimaatzaak om dat uit het parlement te halen en naar de rechtbank te stappen om daar het debat te voeren. Ik kan dat alleen maar betreuren. Ik zou liever hebben dat het debat op dit niveau in het parlement verder kan verlopen. Maar nogmaals, we zijn gedagvaard voor een Franstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel en we zullen zien wat de uitspraak zal zijn.

Mevrouw De Vroe, er is jaarlijks een voortgangsrapport waar altijd mooi is opgelijst wat de stand van zaken is. In het najaar zullen we de meeste recente cijfers opnieuw in dat rapport kunnen voorleggen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Dit was een bijzonder kort en ook een beetje giftig antwoord.

Minister, ik heb begrepen dat u de mensen van de vzw Klimaatzaak een beetje beschouwt als een bedreiging, dat laat u ook wel duidelijk merken. U reageert heel giftig. Ik denk dat u de vzw Klimaatzaak eerder moet zien als een kans om als coördinerend klimaatminister op uw collega's toe te stappen. U zegt vaak dat u coördinerend klimaatminister, bent maar de grote stappen voorwaarts zullen wel op andere beleidsdomeinen moeten gebeuren. Ik heb het dan over transport, woningen en landbouw. Naast de wetenschappelijke consensus moeten ook academici in België en Vlaanderen politiek worden aangespoord om iets te doen. Uit studies blijkt dat de Vlaming wel degelijk bezorgd is over de klimaatverandering. Ook heel wat middenveldorganisaties zijn daarmee bezig inclusief de vakbonden. Het gaat niet alleen over milieubewegingen of mensen die professioneel bezig zijn met klimaat en milieu. Het gaat ook over vakbonden en allerhande middenveldorganisaties.

Die organisaties vragen aan de Vlaamse Regering om echt stappen voorwaarts te zetten. En daar komt nu dat gerechtelijk aspect bovenop. Ik zou dat als klimaatminister als een bijkomend argument beschouwen en mijn collega's proberen te overtuigen. Maar blijkbaar ziet u dit vooral als een bedreiging. Ik zeg er meteen bij dat Groen zeker niet wil dat de overheid wordt veroordeeld, helemaal niet zelfs. Volgens plan A is er helemaal geen vzw Klimaatzaak nodig en gaat de overheid resoluut voor een ambitieus klimaatbeleid. In plan B vertoont de overheid weinig interesse om stappen voorwaarts te zetten inzake klimaatbeleid. En dan ontstaan er van onderuit allerlei organisaties en acties die politici en beleidsmakers maximaal willen aanzetten tot meer beleid. Blijkbaar is plan A niet mogelijk of gebeurt het toch niet.

Mijnheer Bothuyne, ik dank u voor de voorzet. U vraagt wat u kunt doen. Ik kan u zo een voorbeeld geven en ik kan u het dossier bezorgen als u wat inspiratie nodig hebt. We hebben een concreet plan uitgewerkt: de komende vier jaar moeten er 300.000 woningen worden gerenoveerd. Het gaat daarbij om minstens een halvering van de energiefactuur. Uit berekeningen blijkt dat er ongeveer 2,4 ton CO₂ minder zou worden uitgestoten. Het gaat om een win-winsituatie: het zal niet alleen leiden tot minder CO₂-uitstoot maar ook tot lagere energiefacturen.

Uw tegenargument is dat er een renovatiepact zal worden gesloten. Mijnheer Bothuyne, dat horen we nu al een jaar, maar ik wacht nog altijd op de eerste signalen. Tot voor kort was er nog geen enkele stap voorwaarts gezet wanneer het gaat over het energiebeleid of over lagere energiefacturen. Er is nog geen enkele daadwerkelijke stap voorwaarts gezet tijdens deze legislatuur.

Er zijn ook een aantal trans-Vlaamse studies, zoals de studie van Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), wanneer het gaat over de vergroening van de fiscaliteit. LNE heeft de impact berekend van de invoering van de slimme kilometerheffing op personenwagens. De bestaande vaste forfaitaire taksen zoals de belasting op de inverkeerstelling zijn nu een beetje vergroend, maar finaal moeten we natuurlijk naar een variabilisering van de fiscaliteit. Uit die studie blijkt dat we bijna 10 procent minder CO₂ zouden uitstoten dankzij de invoering van de slimme kilometerheffing. Ik kan nog tal van voorbeelden geven van zaken die we daadwerkelijk kunnen ondernemen, maar daar is wel een beetje politieke wil voor nodig.

Minister, ik had verwacht dat u niet zou willen reageren. Ik heb nog een concrete vraag voor u: vindt u als minister en als juriste van opleiding dat een overheid te allen tijde de uitspraak van een rechter moet respecteren? Ik weet dat het implicaties heeft, maar ik zou graag een duidelijk antwoord krijgen op deze vraag.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Sanctorum, het is niet de bedoeling hier het klimaatdebat ten gronde te voeren terwijl we het eigenlijk hadden over die Nederlandse uitspraak maar de heer Bothuyne was begonnen, zullen we maar zeggen.

Minister, uw antwoord was inderdaad zeer kort. Ik begrijp dat u geen uitspraak wilt doen over het beleid van de Nederlandse overheid, een bevriende natie. U wilt natuurlijk niet het risico lopen op oorlogsverklaringen of diplomatieke incidenten. U kon natuurlijk wel antwoorden op de vraag of dit gevolgen heeft voor Vlaanderen, voor onze aanpak en voor het klimaatbeleid.

Zoals u zelf zegt, vind ik het ook best dat het debat in het parlement wordt gevoerd. Als mensen zich engageren om een draagvlak te creëren dat de beslissingen die de politiek neemt ten gunste van het klimaat ondersteunt en dat de mensen zelf aanzet om een duit in het zakje te doen en hun gedrag aan te passen ten voordele van het klimaat, dan zijn alle acties welkom.

Ik had een iets uitvoeriger antwoord verwacht, niet zozeer over het beleid van de Nederlandse overheid maar toch over de lessen die wij daar eventueel uit moeten trekken.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, u was heel kort en bondig. Uiteraard zullen we de voortgangsrapportages blijven opvolgen. Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag of het Nederlandse arrest een impact zal hebben op het Vlaamse klimaatbeleid. Zult u met andere woorden iets veranderen aan het Vlaams klimaatbeleid?

Mijnheer Sanctorum, u zegt dat er nog niets is gebeurd tijdens deze legislatuur. De heer Bothuyne heeft daarnet ook al verwezen naar de initiatieven van minister Turtelboom op het vlak van mobiliteit en vervoer. Zeggen dat er nog niets is gebeurd, lijkt me dan ook wat kort door de bocht.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer Sanctorum, net zoals u blij was met mijn voorzet, ben ik blij met uw reactie. Ik ken uw pleidooi om naar Nederlands voorbeeld werk te maken van de renovatie van die 300.000 woningen. U vergeet er wel bij te zeggen dat dit 710 miljoen euro kost in 2016. U weigert er blijkbaar bij te zeggen waar dat geld vandaan moet komen. Dat toont nogmaals aan hoe de rekening bij Groen niet klopt. In de discussie over de 'burden sharing' zegt u dat we akkoord moeten gaan met 40 procent van de middelen. Daardoor zetten we het Vlaams klimaatbeleid op structurele wijze op droog zaad. Daar gaan we niet mee akkoord. Wij willen een ambitieus klimaatbeleid en we willen daar de middelen voor hebben. En wij willen dat op het einde van de rit de rekening ook effectief klopt, voor elk gezin en voor elk bedrijf in Vlaanderen. Dat vergeet u al te gemakkelijk.

Ik wil ook nog even mijn verwondering uitdrukken over het feit dat die zaak straks voor een Franstalige rechtbank in Brussel komt. Dat lijkt me helemaal onlogisch. Ik heb de eisers gezien en ben naar een avond geweest van de vzw Klimaatzaak in Gent waar de heer Sanctorum ook was. Het ging daar voor 99,9 procent over Vlamingen. Het zijn ook klimaat-BV's. Hoe komt het dan in hemelsnaam dat deze zaak voor een Franstalige rechtbank wordt gevoerd? Dat lijkt me helemaal niet in lijn met de identiteit van de eisers.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, jullie zeggen dat jullie geen reactie hebben gekregen op de zaak in Nederland. Hoe kan ik nu ingaan op een uitspraak in Nederland tegen de Nederlandse overheid? Hoe kan ik daar nu zogenaamde lessen uit trekken voor Vlaanderen zonder vooruit te lopen op zaken die moeten worden beslist voor de rechtbank? Wij zijn immers gedagvaard. Als ik zeg dat er aanpassingen moeten komen, dan geef ik onrechtstreeks toe dat we niet goed bezig zijn. Als ik zeg dat er geen aanpassingen nodig zijn, dan kan dat ook worden gebruikt in de rechtbank. Ik vraag dan ook begrip voor het feit dat ik daar moeilijk kan op ingaan.

Ik vind dat deze discussie verder politiek moet worden gevoerd. Zodra dat voor de rechtbank komt, moeten we terughoudend zijn en daar niet zomaar uitspraken over doen zonder dat dit in het kader van de gerechtelijke uitspraak kan worden gebruikt.

Mijnheer Sanctorum, u doet altijd alsof er geen klimaatbeleid is. Er is een klimaat-beleidsplan en we hebben resultaten. Daar zit ook die isolatie in, we hebben daar extra middelen voor uitgetrokken. Er wordt ook gewerkt aan de vergroening van de autofiscaliteit. Ik ben het dan ook niet met u eens wanneer u zegt dat er niets gebeurt.

De enige vraag die u nog expliciet had, is of een overheid een gerechtelijke uitspraak moet respecteren. Ik ben jurist en uiteraard moet een overheid een finale gerechtelijke uitspraak respecteren. Dat geldt voor iedereen. Een uitspraak van een rechter moet nageleefd worden. Dat stelt niemand in vraag.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik dank u voor dat laatste duidelijke antwoord. Het klinkt misschien evident en logisch maar impliciet zegt u daarmee dat de Nederlandse overheid dat vonnis ook moet respecteren.

Mijnheer Bothuyne, ik ben blij dat u ons plan hebt gelezen. Blijkbaar hebt u de inspiratie wel maar moet u die nog omzetten in beleid. Ik kan u straks nog wel wat uitleg geven over die 710 miljoen euro want die is ook opgenomen in het meerjarentraject dat we als alternatief hebben ingediend voor de begroting. Het

plaatje klopt wel degelijk. Dat er een investering mee gepaard gaat, lijkt me nogal evident. Bij energierenovatie krijgt je afhankelijk van de studie die men leest, een gigantische return op korte termijn. Sommige studies hebben het over 2 euro winst op korte termijn voor elk euro die men investeert in energierenovatie. In een Duitse studie is er sprake van 5 euro winst op korte termijn. Maar dat is allemaal een kwestie van politieke wil.

Deze vraag heeft dan toch geleid tot een debat ten gronde, waar ik voor alle duidelijkheid tevreden over ben. Ik kijk uit naar de uitspraak in de Belgische Klimaatzaak.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Sanctorum, er gebeurt wel degelijk een en ander. Er zijn een aantal zaken genoemd. Er zit ook een en ander in de pijplijn van minister Homans voor wat woningen betreft. We kennen de problematiek: te strenge voorwaarden wellicht om aan die premies te geraken voor sociale huisvesting. Ik heb de indruk dat men die nu gaat versoepelen. Het zou niet langer gaan over muur, dak en condensatieketel, men zou er eentje van laten vallen. Hopelijk trekt dit het hele systeem los.

Op het vlak van mobiliteit is er de kilometerheffing voor vrachtwagens. Als daar straks een kilometerheffing voor personenwagens bij komt, zal die toch wel een bijzonder sturend effect hebben. Dat zijn zaken die kunnen tellen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de juridische stappen van de Europese Commissie met betrekking tot de fijnstofvervuiling in twee Vlaamse steden
– 2620 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de normen voor fijn stof
– 2679 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): De Europese Commissie daagt België voor het Hof van Justitie omdat het er onvoldoende in slaagt de concentraties van fijn stof in de lucht te verminderen. De Europese Commissie erkent evenwel dat ons land al inspanningen gedaan heeft om de fijnstofconcentraties te verminderen, maar drie zones – Brussel, het Gentse havengebied en Roeselaarse havengebied – halen de doelstellingen nog altijd niet. Omdat de termijn voor naleving al lang is verstreken, stapt de Commissie nu naar het Hof van Justitie van de EU. We hebben ook in het verleden al zulke dossiers gehad zoals het dossier van het stedelijk afvalwater.

Minister, had u deze stap van de commissie zien aankomen? Denkt u dat de normen in het Roeselaarse en Gentse havengebied alsnog kunnen worden gehaald met de huidige inspanningen? Zo neen, zijn er nog bijkomende inspanningen mogelijk? Hoe zult u de commissie overtuigen van onze goede wil en van het feit dat wij die doelstellingen kunnen halen?

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, ik wil ook even op het fijn stof ingaan. Ik zal me baseren op de inleiding van de heer Vandaele. U zult vermoedelijk antwoorden dat we op de goede weg zijn, dat de Europese Commissie zich op de metingen in 2013 heeft gebaseerd en dat er in 2014 geen overschrijdingen meer zijn geweest. U zult vermoedelijk herhalen wat u in de media hebt verklaard. Vlaanderen is in orde en de Europese Commissie moet maar naar de andere landsdelen kijken.

Ik stel voor dat we in verband met den fijnstofproblematiek niet te snel eenvoudigweg ons hoofd in de grond steken. Ik moet er u allicht niet van overtuigen dat fijn stof een seriële killer is. De impact van fijn stof op de gezondheid van veel mensen is enorm. Het is een slepende moordenaar. Volgens de berekeningen kost fijn stof de Vlamingen jaarlijks 79.500 gezonde, kwaliteitsvolle levensjaren. Fijn stof is verantwoordelijk voor 70 procent van alle ziektes die op een of andere wijze aan milieuverontreiniging zijn toe te wijzen.

Het is een sluipmoordenaar. We schrikken als een vliegtuig neerstort. Fijn stof werkt echter onder de radar door en heeft een impact op de gezondheid, de levenskwaliteit en de levensjaren van de Vlamingen. We mogen dan ook niet stellen dat er geen probleem is omdat we in 2014 in orde waren.

Dat we in 2014 in orde waren, betekent uiteindelijk dat in een meetstation maximaal 35 dagen per jaar een overschrijding van de daggrens van 50 microgram fijn stof per kubieke meter is vastgesteld. Om met de Europese voorschriften in orde te blijven, mogen we in een meetstation nog 35 dagen per jaar over de grens gaan. Dit mag geen excuus zijn om de ernst van de zaak niet in te schatten en om met de tot nu toe bereikte resultaten tevreden te zijn.

De normen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) zijn merkkelijk strenger dan de normen van de EU. We merken dat we nergens in Vlaanderen de normen van de WGO halen.

Minister, erkent u de uitstootnormen van de WGO met betrekking tot fijn stof? Is het halen van die normen een doelstelling die u zelf naar voren schuift? Welke beleidsmaatregelen zijn volgens u het effectiefst om de emissienormen van de WGO te halen en om de gezondheid van onze kinderen fundamenteel te beschermen?

Welke concrete maatregelen zult u, in samenspraak met de transportsector, nog tijdens deze legislatuur nemen om die emissiereductie te kunnen realiseren? Welke maatregelen zult u met betrekking tot de industrie nog nemen om te proberen de normen van de WGO te halen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, ik deel natuurlijk de analyse in verband met de Europese normen. De richtlijnen van de WGO gaan natuurlijk verder dan de Europese regelgeving. We moeten die nuance aanbrengen. De Europese normen zijn gebaseerd op onderzoeken uit de jaren 1990. Ondertussen is de wetenschappelijke bezorgdheid enorm toegenomen. De Europese normen bieden geen afdoende bescherming. Indien dat wel het geval zou zijn, zouden de normen van de WGO niet veel verder gaan.

Minister, ik heb nog een technische vraag. U hebt snel gereageerd en verklaart dat de Europese Commissie zich op de gegevens uit 2013 heeft gebaseerd. Dat jaar is de limiet van 35 dagen in een aantal meetpunten overschreden. In 2014 was dat niet het geval. Ik wil hier twee bedenkingen bij maken.

Ten eerste zijn we in het meetpunt Borgerhout-straatkant op net 35 dagen met overschrijding van de norm van 50 microgram per kubieke meter uitgekomen. In

2014 hebben we de limiet in dat meetpunt gerespecteerd. De vraag is hoe duurzaam dat is. Er zal in 2015 niet veel moeten gebeuren om in Borgerhout weer een overschrijding te noteren.

Ten tweede gelden de Europese normen voor PM10 sinds 1 januari 2005. We hebben een paar keer om uitstel gevraagd, maar dat is ons niet verleend. In welke mate baseert de Europese Commissie zich op de overschrijdingen in het verleden? Het kan zijn dat de normen voor PM10 op bepaalde momenten in orde zijn geweest. Kijkt de Europese Commissie misschien ook of tijdens de afgelopen jaren overschrijdingen zijn vastgesteld?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, we hebben een antwoord geformuleerd op de vragen van de Europese Commissie. Die vragen zijn hier al eerder besproken. Het antwoord bevat wat meer duiding en een overzicht van de maatregelen die we nemen.

Voor de informatie inzake de luchtkwaliteit die tot deze stap heeft geleid, heeft de Europese Commissie zich op de periode tot en met 2013 gebaseerd. In 2013 zijn in drie meetpunten in Vlaanderen de normen overschreden. Het gaat om Roeselare, Borgerhout-straatkant en Evergem.

In ons antwoord hebben we aangetoond dat er een dalende trend is. Daar zit een lijn in. De normen zouden op korte termijn worden gehaald. Dat is ook gebeurd. In 2014 hebben we in geen enkel meetpunt de normen overschreden.

De vraag is of dit een duurzame oplossing is. We zien een trend. We zullen nog zien wat de resultaten zullen zijn. Ten gevolge van de maatregelen die we in Vlaanderen hebben genomen, is een trend ontstaan.

De afgelopen jaren hebben ook in het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest overschrijdingen plaatsgevonden. De dagvaarding is echter aan het koninkrijk België gericht. De dagvaarding is aangekondigd, maar nog niet officieel verstuurd. Ze komt eraan.

Bij de ontwikkeling van de Europese grenswaarden wordt rekening gehouden met de normen van de WGO. Zoals bijna altijd het geval is, houdt de Europese Commissie echter ook rekening met andere factoren. De Europese Commissie wil de best mogelijke luchtkwaliteit op de meest kostenefficiënte wijze verwezenlijken. Om die reden zijn de grenswaarden in de Europese richtlijn niet altijd conform de richtwaarden van de WGO.

De door de WGO gehanteerde richtwaarden voor PM10 zijn dagwaarden. In plaats van 35 dagen, zoals in de Europese richtlijn staat, mogen de normen slechts gedurende 3 dagen worden overschreden.

Ons beleid is erop gericht de luchtkwaliteit te blijven verbeteren. Er is een dalende trend aan de gang die zich al jarenlang voortzet. We zetten ons beleid voort. We hebben niet gecommuniceerd dat er geen overschrijdingen meer zijn en we bijgevolg onze aanpak niet meer voortzetten. De inspanningen van de afgelopen jaren lonen. We moeten dit voortzetten en, waar nodig, bijkomende maatregelen nemen.

Luchtkwaliteitsplannen op maat helpen ons daarbij. In 2014 is een nieuw luchtkwaliteitsplan voor de agglomeratie en de haven van Antwerpen goedgekeurd. We werken momenteel aan een luchtkwaliteitsplan voor de agglomeratie en de kanaalzone van Gent. Wat de agglomeratie van Roeselare betreft, zijn ondertussen alle geplande maatregelen uitgevoerd. We zien daar de resultaten van.

Wat de mobiliteit betreft, is de invoering van de kilometerheffing voor vrachtwagens vanaf april 2016 een belangrijke maatregel. De vergunde belasting op de inverkeerstelling (BIV) wordt aangepast. In reële rijomstandigheden blijken de emissies van de Euro 6-dieselmotoren een stuk hoger te liggen. Dat punt is hier al een paar keer aan bod gekomen. Dit is trouwens ook een theoretisch model dat ons door de Europese Commissie is opgelegd.

Het Vlaams regeerakkoord voorziet in de vergroening van de jaarlijkse verkeersbelasting. We werken hier momenteel aan. Er bestaat natuurlijk ook de mogelijkheid van de lage-emissiezones. De Vlaamse Regering heeft hier afgelopen vrijdag een vervolg aan gebreed.

Onze eigen industrie heeft bijdragen geleverd en blijft inspanningen leveren. Ik zal blijven focussen op de terugdringing van de diffuse stofemissies die tijdens de op- en overslag van stuifgevoelige goederen vrijkomen. Wat de geleide emissies betreft, zal verder worden onderzocht welke kostenefficiëntietechnieken het mogelijk maken de emissies nog verder terug te dringen. Waar dat mogelijk is, zullen de vergunningsvoorwaarden worden aangepast.

Momenteel worden op het niveau van de EU onderhandelingen over de emissiegrenswaarden voor de middelgrote stookinstallaties gevoerd. Ik streef naar ambitieuze normen voor heel de EU. Hierdoor zal de import van fijn stof uit andere Europese lidstaten afnemen. We zijn op dat vlak koploper.

Tot slot besteed ik aandacht aan de lokale en tijdelijke emissiebronnen. De lopende wijziging van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) bevat bepalingen ter beheersing van de stofemissies die tijdens sloop-, bouw- en infrastructuurwerken ontstaan.

Er is me gevraagd of dit alles duurzaam is. De trend zet zich voort. De Europese Commissie houdt uiteraard rekening met de voorgaande jaren. De Europese Commissie onderneemt actie op basis van een onderzochte periode. Die periode loopt sinds 2005. Sindsdien is al veel gebeurd. We hebben heel wat maatregelen genomen die resultaten opleveren. Dit kon voordien misschien niet altijd worden gezegd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, het zuurste wat ons kan overkomen, is een boete te moeten betalen. Met betrekking tot het dossier van het stedelijk afvalwater is dit gebeurd. Dit heeft tot communautaire discussies geleid. Boetes betalen, is echt geld weggooien. We zouden met dat geld leukere en voor het milieubeleid zinnigere zaken kunnen doen. Indien het nog mogelijk is, zou ik dit te allen prijze willen vermijden.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Minister, ik zou toch nog om een specificering willen vragen. Mijn eerste vraag was of u de normen van de WGO voor uzelf en voor de Vlaamse Regering als een doelstelling beschouwt. Ik begrijp dat die normen niet op korte termijn kunnen worden gehaald. Hanteert u deze normen als doelstelling? Kunt u ons laten weten op welke termijn het haalbaar moet zijn die normen te halen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik wil nog even ingaan op uw stelling dat er een verbetering is. Die verbetering is, voor alle duidelijkheid, vooral aan de Europese regelgeving inzake de uitstootnormen voor wagens te wijten. Daar is de grootste winst geboekt.

Als ik uw eerste reactie goed heb begrepen, voelt u zich niet door een mogelijke veroordeling aangesproken. We halen onze normen. Indien de voorgaande jaren ook in overweging worden genomen, zou ons echter ook een boete boven het hoofd kunnen hangen. Klopt dat?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, ik weet niet waarmee allemaal rekening zal worden gehouden. De dagvaarding moet nog worden verstuurd.

Mevrouw Lieten, we richten ons op de Europese normen en op de Europese richtlijn. De Vlaamse Regering heeft afgesproken niet aan gold-plating te doen. Dit is belangrijk voor de Europese afspraken. We doen dit stap voor stap. We zullen zien welke beslissing de Europese Commissie in deze context neemt. We moeten rekening houden met onze concurrentiepositie ten aanzien van de ons omringende landen. Het is dan ook belangrijk dat we in de EU gezamenlijke afspraken maken en die afspraken gezamenlijk naleven. Op die manier kunnen we de luchtkwaliteit verbeteren. We leven niet op een eiland. Door dit gezamenlijk en met dezelfde voorschriften te doen, kunnen ecologie en economie hand in hand gaan.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, ik vind uw laatste antwoord enorm teleurstellend. Eerlijk gezegd, begrijp ik het adagio van de Vlaamse Regering met betrekking tot de gold-plating echt niet. Dat argument wordt te pas en te onpas gebruikt. In verband met dit dossier wordt het zeker te onpas gebruikt. Het gaat hier om de gezondheid van de mensen, van onze kinderen en onze ouderen. Het gaat om luchtwegeninfecties. Dit heeft een grote impact op de gezondheid.

Ik vind dat u met een dubbele moraal werkt. Als ergens een trein botst, roept iedereen zeer hard dat we meer moeten doen dan de normen volgen en dat er geen enkele kans op een treinbotsing met slachtoffers meer mag zijn. Aangezien het fijn stof sluipend en onder de oppervlakte te werk gaat, stellen we ons tevreden met de Europese norm.

De Europese norm stelt dat de norm 35 dagen per jaar mag worden overschreden. Het argument van de gold-plating betekent niets voor de mensen die in een omgeving wonen waar de norm 35 dagen per jaar de facto wordt overschreden.

Als Vlaanderen een innovatieve en duurzame regio wil zijn, moeten we onze ambitie hoger stellen. Het zal nog een tijdje duren en we kunnen niet alles op een jaar tijd veranderen, maar we moeten durven stellen dat we de normen van de WGO als doelstelling hanteren.

Minister, ik zou u echt willen aanraden om uw ambities op dit vlak bij te stellen en om de overige leden van de Vlaamse Regering ervan te overtuigen hun ambities bij te stellen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Lieten, ik wil er toch even op wijzen dat u het actieplan fijn stof als lid van de vorige Vlaamse Regering mee hebt goedgekeurd.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, dat klopt. Enkele jaren geleden, toen we de Europese norm nog niet eens haalden, hebben we ons een ambitie gesteld. Dit hoeft niet te impliceren dat we ons ambitieniveau niet hoger moeten stellen wanneer we vooruitgang boeken. De trend is beter. Ik zou u dan ook aanraden

geen excuses bij de vorige Vlaamse Regering te zoeken, maar de huidige Vlaamse Regering ervan te overtuigen de ambities hoger te leggen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de diplomaverenisten voor de gemeentelijke omgevingsambtenaar – 2680 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Voorzitter, momenteel ligt het ontwerp van besluit bij het decreet Omgevingsvergunning voor advies bij de Raad van State. In dat besluit zijn de voorwaarden opgenomen waaraan een gemeentelijk omgevingsambtenaar moet voldoen. In het ontwerp worden deze voorwaarden versoepeld ten opzichte van de voorwaarden die aan de vroegere stedenbouwkundige ambtenaren werden gesteld.

Voor een toekomstig omgevingsambtenaar zal het voldoende zijn een aantal cursussen stedenbouw, ruimtelijke ordening of ruimtelijke planning te hebben gevolgd. De stedenbouwkundig ambtenaar moest over een diploma ruimtelijke ordening beschikken.

De Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning heeft een petitie gelanceerd. De vereniging vreest dat de noodzakelijke professionalisering van de sector van de ruimtelijke ordening ten gevolge van de versoepeling van de diplomaverenisten onder druk komt te staan. Volgens de vereniging vraagt de integratie van de beleidsdomeinen Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu net meer in plaats van minder competenties.

Minister, hoe rijmt u de toename van de complexiteit van het beroep van omgevingsambtenaar met de afname in de opleidingsvereisten? Bestaat het gevaar niet dat gemeenten steeds meer een beroep op externe consultants en studie-bureaus zullen doen? Dit zou onder meer een zwaardere factuur en een verhoogde afhankelijkheid van deze experts tot gevolg hebben.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Mevrouw Pira, ik begrijp de inhoud van uw tweede vraag niet goed. U stelt dat het risico bestaat dat met ingehuurde expertise meer kosten gepaard gaan. Met het oog op het digitaliseringsproces, dat ook aan de omgevingsvergunning is gekoppeld, hebben we in mijn gemeente het initiatief genomen de vergunningen volledig kosteloos te maken. We heffen daar geen retributie-rechten meer op. Het lijkt me moeilijk over een verhoging van de kostprijs te spreken.

Minister, los daarvan wil ik peilen naar uw reactie op de petitie die er is gekomen van de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP). Het is alleszins positief dat de diplomaverenisten zijn versoepeld. We moeten dat nuanceren. Wat er positief aan is, is de versoepeling van de voorwaarden voor aanwerving van stedenbouwkundige ambtenaren, die in het verleden werden beschouwd als een knelpuntberoep en waarvoor moeilijk kandidaten konden worden aangeworven. Het is van groot belang dat er voor de omgevingsvergunningambtenaar voldoende competentie en vakkennis in huis is, zowel inzake milieu als ruimtelijke ordening.

Minister, hoe ziet u de combinatie van de beide disciplines in de toekomst? Gaat men de deskundigheid van de ambtenaar die bijvoorbeeld de omgevingsvergunning heeft

ondertekend, in vraag kunnen stellen? Hoe zal men dat met elkaar linken als het gaat om een ondertekening door de milieuexpert of de expert ruimtelijke ordening? Of moeten ze telkens met twee ondertekenen? Hoe zal straks de coördinatie verlopen tussen de twee ambtenaren die de nodige expertise in huis moeten hebben?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ik deel de bezorgdheid van mevrouw Pira en van de VRP over de vraag om zeer competente omgevingsambtenaren te hebben. De vraag is of competente omgevingsambtenaren altijd gelijkstaat met diplomavereisten. Dit lijkt een pleidooi pro domo te zijn. Vandaag zijn ook niet alle stedenbouwkundige ambtenaren masters, tenzij ik me vergis. Los van de vraag of dit een knelpuntberoep is, zijn er geen mogelijkheden om competente ambtenaren te vinden die vandaag bijvoorbeeld de milieudienst bevolken, en dus al enige basiskennis hebben en mits enige bijkomende vorming perfect een competente stedenbouwkundige ambtenaar kunnen zijn?

Minister, vorige week hebben we het er ook over gehad, toen we over het certificaat spraken. Dat is natuurlijk van een andere orde. Kunnen we in de discussie over de competentie van de stedenbouwkundige of omgevingsambtenaren niet kijken naar een permanente vorming? Daardoor zorgen we ervoor dat de omgevingsambtenaren niet alleen gevormd zijn, maar ook blijvend gevormd worden.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, enkele commissievergaderingen geleden heb ik het in dit verband gehad over de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren. In welke mate zult u intergemeentelijke samenwerkingsverbanden stimuleren? Hebt u daarvoor iets gepland? Hoe groter het gebied waarin iemand kan werken, hoe groter de uitdagingen en perspectieven die mensen hebben, hoe meer kwaliteit je kunt aantrekken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Ik treed de bekommernissen van de collega's bij. Het is terecht dat we ons bij de invoering van de omgevingsvergunning afvragen wat we doen met de mensen die ze moeten beoordelen. Vandaag zijn er heel veel gediplomeerde stedenbouwkundige ambtenaren, maar ook veel gediplomeerde milieuambtenaren. Er zijn vandaag ook veel ervaringsdeskundigen aan het werk in lokale besturen die in deze kwestie jaren ervaring hebben opgebouwd. Ik pleit ervoor om een regeling uit te werken om die verworven kennis gelijk te stellen en die mensen mee te laten evolueren in wat nu wordt ingevoerd, namelijk de omgevingsvergunning.

We hebben met de ontvoogding van een aantal gemeenten die professionalisering op de dienst ruimtelijke ordening kunnen doorvoeren. Die bijscholing en vorming zijn essentieel, maar we moeten blijven inzetten op de vorming van ons personeel, of het nu voor een klein of een groot lokaal bestuur is, of een intercommunale samenwerking waarin veel gemeenten werken in het kader van samenwerkingsovereenkomsten. Ik sluit me dus volmondig aan bij de bekommernissen die hier werden geuit.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dit thema leeft duidelijk. Hoe meer de omgevingsvergunning onze richting uitkomt, hoe meer concrete vragen daarover worden gesteld, en terecht. Mevrouw Pira, de mogelijkheid wordt geboden om een of meer ambtenaren aan te stellen, die gezamenlijk voldoende kennis kunnen hebben van zowel ruimtelijke ordening als van milieu. Dat is een goede zaak aangezien het vaak

moeilijk zal zijn om een soort superambtenaar te vinden die zowel milieu- als stedenbouwkundige aspecten kan verenigen. Dat bestaat wel, maar niet elke gemeente kan zo iemand vinden.

Voor de omgevingsambtenaar en zijn dienst moeten er minimale voorwaarden en kwaliteitseisen worden gesteld. Dat gebeurt bij besluit van de Vlaamse Regering. Dat besluit ligt momenteel voor advies bij de Raad van State. Het is daarbij belangrijk het verschil te benadrukken met de huidige regeling voor de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

Vandaag gaat die regeling uit van individuele kwaliteitseisen, waarbij het diploma ruimtelijke planner de norm was. Vanwege een totaal ander concept voor de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar, waarbij ambtenaren gezamenlijk belangrijker worden dan de individuele ambtenaar die de titel draagt, is niet gekozen voor het doortrekken van de eis om te beschikken over een diploma ruimtelijke planning. De enige decretaal vastgelegde taak inzake ruimtelijke ordening is het verlenen van advies bij een vergunningsaanvraag. De Vlaamse Regering komt met de nieuwe regeling ook tegemoet aan de aandachtspunten die door de decreetgever worden gegeven in de memorie. Zo wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen gemeenten op basis van hun inwonersaantal en telt ook de relevante beroepservaring mee.

Hoe zit het met het milieuluik? Momenteel bestaat er geen verplichting om te beschikken over een gemeentelijke milieuambtenaar. De huidige gemeentelijke milieuambtenaar komt noch in het Milieuvergunningsdecreet, noch in het decreet Algemene Bepalingen Milieu, noch in VLAREM voor. Voor deze ambtenaar geldt momenteel geen enkele aanstellingsvoorwaarde of kwaliteitseis.

Met de invoering van de figuur van de omgevingsambtenaar worden er dus bijkomende kwaliteitseisen ingevoerd voor de kennis inzake milieu. Er is dus geen afname van de opleidingsvereisten. We stappen wel af van een specifieke oplijsting van diploma's. Tegelijk worden de minimale vereisten inzake kennis ruimtelijke ordening en milieu vastgelegd. Er is een verbreding gepland zodat bacheloropleidingen met de cursus stedenbouw ook voldoen, en de beroepservaring wordt ook in rekening gebracht.

Niet de ambtenaar, maar de dienst moet over voldoende kennis beschikken. Het staat de gemeente vrij om andere kwaliteitseisen op te leggen. Mensen die over een specifiek diploma beschikken, kunnen vanwege een specifieke deskundigheid zeker in aanmerking komen.

Zo komen we tegemoet aan de vragen die er zijn en om de complexiteit aan te kunnen. We hebben voldoende vertrouwen in de gemeentebesturen en die zullen ook voldoende verantwoordelijkheid nemen om goede mensen aan te werven. Die stap hebben we in de vorige legislatuur gezet in het kader van de planlastverlaging van lokale besturen. We hebben bepaalde vereisten inzake diploma en niveau verlaten omdat we meer vrijheid willen geven aan die lokale besturen. Dat trekken we hier door, maar we leggen wel enkele kwaliteitsvereisten op.

Bij het opstellen van regelgeving is voor een sterke gemeentelijke dienst gekozen door de kwaliteitseisen op het niveau van de dienst vast te leggen. Er is ook een mogelijkheid tot gemeentelijke samenwerkingsverbanden, en om financiële ondersteuning te geven voor de opleiding die daarmee gepaard gaat. Voldoende kennis en expertise in huis halen blijft belangrijk.

Het niet meer op Vlaams niveau voorschrijven van minimale diplomaverenisten doet daar geen afbreuk aan. Er zijn grote potenties om de nodige ambtenaren aan te trekken via intergemeentelijke samenwerking. Subsidiemogelijkheden

alsook de werking van mijn diensten blijven bestaan, zodat de bestuurskracht gegarandeerd blijft. Daar zijn in het verleden al vragen over gesteld.

Dat sterke bestuurlijke partners een fundament vormen voor het nieuwe milieu- en ruimtelijkeordeningsbeleid, dat klopt en dat staat ook in mijn beleidsnota. Maar bestuurskracht sluit niet uit dat er ook externe ondersteuning kan worden gezocht. Dat gebeurt vandaag ook al, als er uitzonderlijke gemeentelijke plannen moeten worden opgemaakt. Het is belangrijk dat de gemeenten zelf de touwtjes in handen kunnen nemen. De gemeenten zullen daar ook zelf over kunnen oordelen.

Er is inderdaad een vraag geweest van de VRP. Mevrouw Peeters en de heer Ceyssens hebben die ook ontvangen. We hebben afgesproken dat we zullen inzetten op de permanente vormingen. Op dat vlak komen we daaraan tegemoet. Er is vandaag ook een brief binnengekomen – toevallig of niet – van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) die daar ook vragen over stelt en natuurlijk graag heeft dat bepaalde diplomavereisten behouden blijven. We zullen een antwoord formuleren op die brief.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, hoewel u zegt dat er voldoende kennis wordt geëist, blijft het feit dat net op het moment dat we voor een van de belangrijkste uitdagingen staan sinds jaren inzake ruimtelijke ordening – ik verwijs naar de omgevingsvergunning die binnenkort wordt ingevoerd, met de integratie van ruimtelijke ordening en milieu, de digitalisering, het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat eigen uitdagingen mee zal brengen, de decentralisatie die ook tot bijkomende opdrachten voor de gemeenten zal leiden – we voor een ontzettende berg van complexiteit staan op het vlak van milieu, ruimtelijke ordening en mobiliteit. Net op dat moment gaat u de diplomavereiste verlaten. Zo staat het in de brief van de VRP. Het gaat over het universitair diploma. Ik kijk helemaal niet neer op bachelors die bijkomende cursussen doen. Daar gaat het niet om, wel om het verlaten van het universitair diploma. Ik weet niet of dat een goed moment is. We hadden misschien eerst enkele jaren kunnen bekijken hoe het liep met de omgevingsvergunning en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, om dan na te denken over de diplomavereisten. Dit doen net op het moment dat de uitdaging en de complexiteit zo groot zijn, lijkt me niet goed. Het geeft me ook niet voldoende vertrouwen.

Mevrouw Peeters, ik bedoelde dat men misschien meer een beroep zal doen op externe consultants en studiebureaus. Ik spreek uit eigen ervaring. Als een ambtenaar wegens een te lage scholing een bepaalde complexiteit van opdracht niet aankan, gaan steeds meer gemeenten naar studiebureaus. Uiteindelijk heb je dan een verhoogde factuur. Waar gemeentebesturen omwille van het profijt geen universitair geschoolden in dienst zullen nemen, heb je op het einde van de rit wel een hogere factuur door die studiebureaus. Als je veel zaken gaat uitbesteden die eigenlijk corebusiness zijn, dan heb je een visie die misschien afwijkt van een andere studie. Het beleid wordt al zo complex en moeilijk, maar dan dreigt er misschien een kip-kapbeleid.

Minister, ik heb nog een vraag uit de brief van de VRP. Ik heb absoluut vertrouwen in lokale besturen, ik ben daar een fan van. De vraag moet niet worden begrepen alsof ik wantrouwen zou hebben in lokale besturen. In die brief staat dat in sommige gevallen zelfs een diploma middelbaar onderwijs zou volstaan. Klopt dat?

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kan mij daarin volledig vinden. Het is inderdaad belangrijk om te focussen op competentie en ervaring. Dat is meer van belang dan de diplomavereisten.

Ook wat mevrouw Pira heeft gezegd, dat er namelijk moet worden gefocust op de lokale autonomie, kan ik alleen maar onderschrijven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Pira, wij willen afstappen van die enge betutteling. We geloven dat lokale besturen goede mensen willen aantrekken en bekijken wat de kwalificaties zijn. Dat is de weg die we zijn ingeslagen. We zullen dat absoluut niet terugschreeven.

Het klopt dat die diplomavereisten zijn verlaten en dat ook de ambtenaren van niveau C een mogelijkheid hebben, maar dat ze dan wel voldoende ervaring op het terrein moeten aantonen gedurende vijf jaar. Er zijn wel voorwaarden aan gekoppeld dat je niet rechtstreeks van een diploma middelbaar onderwijs naar een lokaal bestuur kunt gaan.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, wat zei u precies? Dat je met een diploma middelbaar onderwijs naar een lokaal bestuur kunt?

Minister Joke Schauvliege: Dat kan, maar je moet vijf jaar ervaring hebben op het terrein na dat diploma. Je moet dus ook wel tonen dat je er iets van kent en er ondertussen al in hebt gewerkt.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wij onderschrijven de bezorgdheid van de VRP. Die heeft absoluut niets te maken met betutteling, maar met de complexiteit die op ons afkomt en de bezorgdheid dat daarin geen mensen terechtkomen die op de duur op de tippen van hun tenen moeten lopen en uiteindelijk weggaan uit het lokale bestuur. Dat is onze bezorgdheid en ook die van de VRP. Die bezorgdheid heeft niets te maken met betutteling, noch met een gebrek aan vertrouwen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de preventieve effecten van het opruimen van zwerfvuil – 2705 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): De gemeente Mol en de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK) Afvalbeheer hebben in een proefproject zes maanden lang het opgehaalde zwerfvuil bijgehouden en geanalyseerd. Zij hebben dit proefproject gerealiseerd samen met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Tussen april en oktober werd één keer per maand het zwerfvuil op wegbermen ingezameld.

De cijfers daarvan zijn ronduit onthutsend en zorgwekkend. In totaal werd er 4259 kilogram opgeruimd. Van die 4259 kilogram waren er 24.585 drankblikjes. Op jaarbasis is dat goed voor 32 kilogram afval per strekkende kilometer. Bij analyse bleek dat er een piek van zwerfvuil is gedurende de zomermaanden juli en augustus – ik vermoed dat dat met deze hittegolf dit jaar nog erger zal zijn –, maar dat tijdens de andere maanden de hoeveelheid zwerfvuil gelukkig stabiel bleef.

De algemene conclusie is bijgevolg dat regelmatig opruimen dus geen preventief effect heeft.

Minister, kunnen bovenstaande cijfers volgens u worden doorgetrokken voor heel Vlaanderen, of is enkel Mol een pijnpunt? Welke beleidsconclusies trekt u hieruit?

Gedurende de zomermaanden blijkt er dus duidelijk een piek te zijn in de hoeveelheid zwerfvuil. Wenst u hierop in te spelen door middel van gerichte campagnes tijdens en/of voor deze periode? We kennen allemaal de campagne 'In de vuilbak', die in het voorjaar wordt georganiseerd, maar het blijkt toch dat er ook behoefte is om in de zomermaanden te sensibiliseren.

Gemeenten en intercommunales beslissen uiteraard autonoom over de frequentie waarmee ze zwerfvuil opruimen. Bent u van mening dat, in het licht van bovenstaande conclusies, een proefproject langs de andere zijde van het spectrum, dus het niet opruimen van zwerfvuil gedurende een langere periode, ook moet worden bekeken? Dus: we laten alles liggen en zien dan of het vermindert, stabiel blijft of misschien verdwijnt. Als we lang genoeg wachten, zo'n honderd jaar voor één drankblikje, zal het wel verdwijnen.

Het zwerfvuilbeleid in Vlaanderen is gebaseerd op vijf pijlers: infrastructuur, sensibilisatie en communicatie, participatie, omgeving en handhaving. Om de zwerfvuilproblematiek aan te pakken is een samenspel van deze pijlers vereist. Minister, dreigen bovenstaande resultaten volgens u de participatie van buurtbewoners, vrijwilligers, verenigingen of andere burgerorganisaties te hypothekeren nu blijkt dat het dweilen met de kraan open is? Hoe wilt u dit tegengaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, de cijfers die we kunnen afleiden uit het proefproject in Mol, geven een indicatie van zwerfvuil in de berm. Statistisch gezien zijn dat echter geen representatieve cijfers voor heel Vlaanderen. In een berm vind je altijd meer zwerfvuil dan op andere plaatsen. Dat was ook niet de bedoeling van het proefproject. Het zwerfvuil werd ingezameld over een lengte van 267 kilometer, verspreid over heel diverse locaties: landelijke wegen, schoolomgevingen, fietsroutes en woonwijken.

Het toont ook aan dat de verschillende actoren – het Vlaamse Gewest, de lokale besturen en de industrie – moeten blijven inzetten op het zwerfvuilbeleid. De OVAM werkt momenteel in samenwerking met Interafval en Fost Plus aan een nieuw operationeel plan zwerfvuil. Het doel van het plan is om zwerfvuil maximaal te vermijden door preventie van afval bij out-of-homeconsumptie door een duurzame gedragsverandering van de burgers. Alle betrokken sectoren uit de industrie moeten daarin hun verantwoordelijkheid nemen, ook de burger.

De communicatiecampagne van 'In de vuilbak' wordt jaarlijks gelanceerd in de zomer. Overal hangen affiches langs de snelwegen en gewestwegen. Op dat moment zijn er ook veel toeristen op de baan. De mensen komen meer buiten en hebben vaak meer drinken, blikjes of ander afval mee. Daarnaast wordt er ook specifiek ingezet op doelplaatsen die volgens de Netheidsindex het meest vervuild zijn. Dit jaar zijn dat de stopplaatsen van het openbaar vervoer.

De communicatie moet leiden tot een mentaliteits- en gedragswijziging. Eigenlijk moeten we er met z'n allen van overtuigd zijn dat het achterlaten van afval maatschappelijk onaanvaardbaar is. We vinden het allemaal niet fijn om zwerfvuil te zien, maar iemand gooit het blijkbaar wel weg. De herhaling van deze normbevestiging blijft dus noodzakelijk: door te werken op de lokale verankering van de campagne brengen we de boodschap zo dicht mogelijk en ook gedurende een langere periode in het straatbeeld.

De algemene conclusie dat regelmatig opruimen geen preventief effect heeft, is niet volledig correct. Opruimen in gebieden met veel sociale controle heeft wel effect. Daar blijft het langer proper. Het effect is klein op zeer vervuilde plaatsen, hotspots, die we allemaal kennen. Verschillende experimenten en onderbouwingen uit de wetenschap van de gedragsbeïnvloeding tonen aan dat het

laten liggen van afval een cumulatief effect heeft. Wanneer het zwerfvuil niet wordt opgeruimd, trekt het dus nog meer vuil aan. Geen enkele gemeente wil er trouwens vuil bij liggen. Dat is ook logisch.

Het samenspel tussen de vijf pijlers blijft belangrijk. Via participatie kan men het eigenaarschap van het openbaar domein creëren, waardoor men de omgeving meer respecteert. Zo kan men buurtbewoners, vrijwilligers, verenigingen of andere organisaties aanspreken. Het is voor passanten dan ook duidelijk dat de openbare ruimte wel degelijk van iemand is. Dit kan door buurtacties. Soms worden er ambassadeurs aangesteld of zijn er gepersonaliseerde affiches. Ook het stimuleren van de sociale controle is belangrijk.

Een lokaal bestuur kan de inspanning van zijn burgers het best richten op locaties waar die inspanningen meer effect hebben, zoals woonwijken, lokale speelvelden, buurtscholen, buurtontmoetingscentra. Men kan niet van de burger verwachten dat zij instaan voor het beheer van de sterk vervuilde hotspots, zoals afvalverzamelpunten, stationsomgeving of carpoolparkings.

De komende jaren zal er nog meer worden ingezet om deze hotspots aan te pakken. Handhaving is natuurlijk ook essentieel. Daar zijn er natuurlijk ook nog wel wat hindernissen. Er wordt gewerkt aan het wegwerken van die hindernissen, zoals de identificatie van de vervuiler, de erkenning van de Vlaamse toezichthouder en prioriteiten bij de handhavers.

Er is ook nog ruimte voor verbetering van de infrastructuur, zodat die ook maximaal kan worden gebruikt door de burger. Het Netheidsnetwerk begeleidt ook gemeenten in het opmaken van een heus vuilbakkenplan, zodat je goed weet waar die moeten komen. Ook onze Netheidsbarometer levert daarin resultaat op.

Ik wil ten slotte ook nog meegeven dat onze studie rond het statiegeld verder loopt. Wij willen dat in dat kader meenemen.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het klopt inderdaad dat vele lokale besturen vandaag met de handen in 't haar zitten van zwerfvuil betreft. Het wordt niet alleen in Mol vastgesteld. Zo is er het voorbeeld van Giel en Nore uit Meeuwen-Gruitrode, waar de heer Ceysens burgemeester is. Zij hebben in de krokusvakantie 3359 kilogram bij elkaar geraapt. En in Landen hebben vader Bart en zoon Maxime vier jaar lang 60.000 blikjes langs de kant opgehaald. Ze hebben daarmee een kerstboom geknutseld. Het is een fenomeen dat in Vlaanderen veralgemeend is.

Het is goed dat u zegt dat u paal en perk wilt stellen aan die zwerfvuilproblematiek. En sensibiliseren – we kennen de vijf pijlers – blijkt vandaag niet voldoende te zijn. Zoals u zegt, is iedereen tegen zwerfvuil en vindt iedereen het hinderlijk. Maar wie gooit er dan uiteindelijk al dat zwerfvuil in de kant? Het is zeker terecht dat we bij onszelf moeten beginnen, maar daarmee blijkt het probleem vandaag niet opgelost te geraken. Ook de GAS-boetes (gemeentelijke administratieve sanctie) of de handhaving lopen niet van een leien dakje voor lokale besturen. Er klinkt een schreeuw vanuit die lokale besturen. Het plaatsen van vuilbakjes enzovoort is in het verleden allemaal gedaan. Ik heb het gevoel dat we met dergelijke maatregelen beperkt blijven om dat zwerfvuil dat permanent aandacht vraagt, onder controle te krijgen.

We zullen inderdaad afwachten of die extra studie die u hebt besteld in het kader van het statiegeld, enig soelaas kan bieden. Het blijft een permanent aandachtspunt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het jachtverlof – 2712 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitreiking van de jachtverloven – 2761 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, naar aanleiding van het Jachtdecreet hebben we aangedrongen op veel meer transparantie van informatie en op de digitalisering van de informatie zodat de informatieverbreiding naar iedereen die betrokken is bij de jacht zou verbeteren. Deze vraag om uitleg gaat daar verder op in. Het gaat namelijk over de nieuwe jachtverloven. Er is een nieuw model afgesproken dat gebruiksvriendelijker zou zijn. Toen ik mijn vraag om uitleg indiende, was het één week vóór 1 juli, de datum waarop het jachtseizoen begint. Toen kwam ons ter ore dat die jachtverloven helemaal nog niet waren uitgereikt en dat er problemen waren op het terrein.

Ik heb ondertussen begrepen dat er hier en daar oplossingen zijn gevonden.

Minister, wat is de stand van zaken? Heeft de arrondissementscommissaris in iedere provincie de jachtverloven kunnen uitreiken aan de mensen die die aanvragen hebben ingediend? Bent u er ondertussen achter gekomen wat de problemen waren waarop het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) was gestuit om het fatsoenlijk op tijd klaar te maken, wat hier dan blijkbaar niet echt is gelukt?

Is het nu zo dat iedereen die zijn jachtverlof heeft aangevraagd, dat ook heeft gekregen? Zouden we ook daarin geen stap vooruit kunnen zetten om internet en digitale mogelijkheden in de toekomst meer te gebruiken en zo toch wat meer van het oubollige archaïsche systeem af te gaan en meer transparantie te creëren voor iedereen?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Blijkbaar is de administratie er niet in geslaagd om de jachtverloven tijdig uit te reiken. Ik betreur dat omdat het tot rechtsonzekerheid leidt. Er moeten dan noodoplossingen worden gevonden die al dan niet voor interpretatie vatbaar zijn en die voor problemen kunnen zorgen. Ik zeg niet 'hebben gezorgd' of 'zullen zorgen' maar 'kunnen zorgen'. Ik denk dat dat jammer is.

Minister, aansluitend bij de inleiding van de collega, wil ik u ook vragen wat hier de oorzaak van is en wat de stand van zaken is. Welke noodoplossingen werden gevonden en hoe werken ze? Is het jachtseizoen in alle rust en kalmte kunnen beginnen?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ik dacht bijna dat de heer De Bruyn ging zeggen dat het jachtseizoen vredig is kunnen beginnen.

Minister, ook ik ben benieuwd naar de oorzaak van dit probleem. Hoe is het kunnen gebeuren? Ging het om een technisch of een administratief probleem?

Het feit dat die kaart er komt, heeft ook te maken met de aanvraagprocedures die worden aangepast en de verdere digitalisering. Dat is alleen maar toe te

juichen. Eén ding begrijp ik niet goed. Er komt een digitaal loket maar de traditionele loketfunctie zou verdwijnen in Antwerpen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. Hoe komt het dat die in drie provincies verdwijnt en in twee andere niet? Of heb ik verkeerde informatie? Of is het uiteindelijk de bevoegdheid van de arrondissementscommissaris?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik kan alleen maar samen met jullie betreuren dat er blijkbaar problemen geweest zijn. Het ANB bevestigt dat er praktische problemen zijn met de uitreiking van de jachtverloven. Het ANB heeft de nodige regelingen getroffen en ook afspraken gemaakt met de diensten van de provinciegouverneurs. Er zijn dus tijdelijke maatregelen uitgewerkt zodat jagers op wettelijke wijze kunnen jagen met desnoods voorlopige documenten.

Ik wil eerst even toelichting geven bij het tot stand komen van het nieuwe e-loket voor de jachtverloven naar aanleiding van het nieuwe Jachtadministratiebesluit. Om tegemoet te komen aan de vraag om klantvriendelijker te zijn, was het idee opgevat om een jachtverlof in het model van een bankkaart ter beschikking te stellen. Dit model heeft een handig formaat, zodat het in de portefeuille past, en het is kreuk- en vochtbestendig, in tegenstelling met de vroegere jachtverloven. Tegelijk is de afweging gemaakt om de aanvraagprocedure ook digitaal via een e-loket mogelijk te maken. Dit past meteen ook in de strategie Vlaanderen Radicaal Digitaal. De afgifte van de jachtverloven valt onder de bevoegdheid van de arrondissementscommissaris. Omdat het ANB al een e-loket beheert voor fauna en flora was het ook een logische keuze om de aanvraag van het jachtverlof en de jachtvergunning ook via dat e-loket te laten verlopen. Op die manier kan de burger via één uniek digitaal loket diverse formaliteiten inzake jacht en wildbeheer afhandelen. Er is dan ook het nodige overleg gevoerd tussen de arrondissementscommissarissen, de diensten jacht van de gouverneurs en het ANB.

Vervolgens is het ANB gestart met de ontwikkeling van het e-loket en de opmaak van de bestekken voor de nieuwe sjablonen van het jachtverlof en de kaartprinters. Tevens moesten de nodige machtigingen worden gevraagd om de gegevens uit het Rijksregister te mogen ophalen en te mogen uitwisselen met de arrondissementscommissarissen. Dat heeft meer tijd in beslag genomen dan het ANB had ingeschat. Het e-loket voor jachtverloven is sinds 9 juni operationeel. Op 11 juni werd de handleiding verzonden zodat het e-loket ook in gebruik kan worden genomen door de diensten van de gouverneurs. Alle dossiers konden dus sinds die datum in het e-loket worden voorbereid voor afdruk zodat bij de levering van de blanco jachtverlofkaarten alleen de afdruk en de verzending van de gepersonaliseerde jachtverloven nog moest gebeuren.

Naast de digitale aanvraag via het e-loket door de jagers, kan de jager nog altijd een aanvraag op papier indienen. Deze aanvragen worden door de medewerkers Jacht van de arrondissementscommissarissen ingevoerd in het e-loket. Door enkele logistieke problemen bij een verzendingsbedrijf heeft de aflevering van de plastic sjabloonkaarten voor de jachtverloven vertraging opgelopen. Sinds eind juni hebben alle arrondissementscommissariaten de kaarten voor het jachtverlof ontvangen. Momenteel stellen de medewerkers Jacht van de commissarissen alles in het werk om de jachtverloven zo spoedig mogelijk te drukken en op te sturen. Op 2 juni waren reeds 1645 jachtverloven verzonden. Er waren er 535 goedgekeurd en klaar voor verzending. Verwacht wordt dat in de loop van deze week de achterstand is ingehaald.

In het najaar komt er ook een evaluatie van het systeem. Op die manier stellen we ook alles in het werk om in de toekomst de afgifte vlekkeloos te laten verlopen. Intussen zijn er wel lovende reacties over de gebruiksvriendelijkheid.

Op 29 juni heeft het ANB een communicatie uitgestuurd waarbij het probleem is geschetst en waarbij ook een tijdelijke maatregel wordt voorgesteld. Elke jager die vanaf 1 juli een jachtactiviteit uitvoert, kan zich met behulp van een afdruk van zijn goedgekeurd dossier in het e-loket legitimeren. Daarvoor moet men in het e-loket zijn dossier wel raadplegen en het dossier afdrukken. Conform artikel 6, tweede lid, en artikel 11, tweede lid, van het Jachtadministratiebesluit wordt de afdruk van het dossier tijdelijk beschouwd als een jachtverlof, respectievelijk een jachtvergunning. Deze maatregel geldt tot het definitieve jachtverlof of de -vergunning is afgeleverd.

De Natuurinspectie kan, wanneer ze een controle doet op het terrein, nagaan of een persoon een aanvraag heeft ingediend en of die aanvraag werd goedgekeurd. De Natuurinspectie is ook op de hoogte van de tijdelijke maatregel.

De communicatie is algemeen verspreid naar de doelgroep en ook naar de Natuurinspectie. Ze staat ook op de website van ANB.

Een terugkeer naar het oud model van het jachtverlof is niet aan de orde. Er kan wel worden vermeld dat de wetgeving de afgifte van een jachtverlof volgens het oud model wel eventueel nog toestaat. Volgens mijn informatie, gebeurt dat niet.

Collega Ceysens, u vraagt of de loketten worden opgeheven. Het wordt één centraal loket. Dat is misschien de verwarring die is ontstaan op het terrein.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, ik dank u voor de update. Ik heb begrepen dat men alles in het werk heeft gesteld om het in orde te maken. Ik zou toch willen aandringen om na te gaan hoe nog verder kan worden gedigitaliseerd en transparanter kan worden georganiseerd, voor de jagers maar ook voor de omwonenden en alle belanghebbenden.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik heb nog een enkele kritische opmerkingen. Er doen zich op een bepaald moment dus logistieke problemen voor. Ik heb daar begrip voor. Maar om dan op 29 juni te communiceren dat er een noodoplossing is voor iets dat op 1 juli in orde moet zijn, is toch wel heel erg laat. Het is een oplossing voor diegenen die zich tot de digitale aanvraag hebben gewend. Ik heb geen zicht op het aandeel van de digitale aanvragen, maar het zal toch niet de hele groep zijn. Het is een noodoplossing met alle kenmerken van een noodoplossing. De Natuurinspectie werd ingelicht, maar de politie is niet betrokken. Het is mij ook niet duidelijk in hoeverre de Natuurinspectie zich – juridisch – moet houden aan zo'n noodoplossing. Het is geen mooie start geweest van een nieuwe procedure en een nieuwe vorm van jachtverlof.

Het doet me denken aan de onduidelijkheid die mij is bijgebleven na de studiedag over één jaar nieuwe jachtwetgeving. Er was toen discussie over het feit of het aanvragen van een jachtverlof al dan niet moet gebeuren op basis van originele documenten of op kopieën van documenten. Het Jachtadministratiebesluit zegt in artikel 7 heel duidelijk dat het om originele stukken moet gaan. Op de website van ANB staat een kopie. Het is of het een of het ander, maar beide tegelijk kunnen niet. Dat voedt weer het gevoel van rechtsonzekerheid, van onduidelijkheid. Op zich vind ik dit niet kunnen.

Minister, welk van beide is het nu? Ik neem aan dat is zoals het in de bepaling van het Jachtadministratiebesluit is opgenomen en niet zoals het op de website staat. Wordt er dan opgetreden om het te corrigeren? Als u toch meent dat een kopie kan volstaan, dan is er een tegenstrijdigheid met het Jachtadministratiebesluit.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Minister, u zegt dat er een centraal loket komt waardoor de vijf provinciale loketten automatisch zullen verdwijnen. Misschien is het goed om daarover nog eens extra te communiceren, want ik stel vast dat in de jachtinformatie die wordt verstrekt op de website van Sint-Hubertus, wordt verwezen naar twee loketten, een in Limburg en een in Oost-Vlaanderen, en dus niet naar een loket in Antwerpen, Vlaams-Brabant of West-Vlaanderen. Vandaar mijn verwondering van daarnet.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, jullie kritische opmerkingen zijn terecht. Ik vind het ook bijzonder jammer. Ik zal het ook nog eens uitdrukkelijk overmaken aan het ANB.

Collega Ceyskens, ik zal uw opmerking laten onderzoeken en nagaan hoe we het moeten rechtzetten.

Collega De Bruyn, ik neem uw suggestie zeker mee en ik zal proberen om ze zo correct mogelijk te laten omzetten door het Agentschap voor Natuur en Bos.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Minister, u zult het 'meenemen', maar meenemen vind ik net iets te min. Er zijn twee heel tegenstrijdige gegevens, een besluit en een uitvoering daarvan door de administratie, die niet parallel zijn. Er moet dus een antwoord komen zodat er juridische zekerheid is – en dat is een belangrijk principe. Ik zou dus willen aandringen om dat met bekwame spoed correct te regelen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de herbestemming van plattelandshoeves – 2753 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Voorzitter, minister, collega's, onderzoekster Anna Verhoeven van de KU Leuven stelt in haar doctoraat dat 64 procent van alle ondernemingen in landbouwgebied geen boerenbedrijf is. Van die 64 procent zou een derde behoren tot de industriële sector – hout- en metaalbewerking of voedselverwerking – en twee derde tot de dienstensector – kantoren, architectenbureaus, kinderdagverblijven, paramedische praktijken.

Deze cijfers zijn verrassend: nog slechts 34 procent van de boerderijen is nog een boerderij, zonder dat dit duidelijk blijkt uit officiële cijfers. Er is met andere woorden, een verborgen verstedelijking van het platteland aan het gebeuren zonder dat de overheid grip heeft op de situatie.

Minister, in het kader van het traject naar het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen kondigde u een proefproject aan met 'regelluwe' zones waardoor het mogelijk wordt om leegstaande hoeves makkelijker te herbestemmen.

Minister, op welke manier zal in de 'regelluwe zones' worden gewerkt? Wat mogen we verstaan onder regelluw? Welke criteria en voorwaarden worden

gehanteerd voor herbestemming? Wordt het instrument van de M-score gebruikt bij de beoordeling van de wenselijkheid van de herbestemming en om de mobiliteitsimpact van de toekomstige functie in te schatten? Erkent u, zoals de onderzoekster stelt, het fenomeen van de verborgen verstedelijking van het platteland? En bent u bereid om een visie te ontwikkelen over wat wel en wat niet kan in deze boerderijen en onder welke omstandigheden?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, minister, mevrouw Pira, de onderzoekster geeft mee dat bestemmingswijzigingen dikwijls gebeuren zonder dat de overheid er grip op heeft. Ik vraag me af in welke mate dat correct is, aangezien volgens mij bijna alle functiewijzigingen vergunningsplichtig zijn. Er is ook een heel duidelijk kader voor de functiewijziging van leegstaande hoeves. Ik vraag me dus af in welke mate dat klopt.

Alleszins zijn we het erover eens dat er wegens het teruglopen van het aantal landbouwbedrijven enerzijds en het feit dat er een bepaald historisch patrimonium is aan hoeves die eigenlijk niet meer dienstig zijn voor de moderne landbouw anderzijds, het nogal evident is dat er heel wat hoeves vrij komen te staan. Wij denken alleszins dat de aanpak van de regelluwe zones binnen het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen een soort proeftuin kan zijn die zijn dienst kan bewijzen, trouwens niet alleen voor dit. We pleiten anderzijds wel voor de nodige voorzichtigheid. Het debat over de herbestemming van de landbouwgebouwen is al dikwijls gevoerd. Er is natuurlijk niets mis mee om de bestaande leegstaande gebouwen een nieuwe invulling te geven, maar het mag geen impact hebben op de omgeving die meer nefast is voor het buitengebied dan de leegstand.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, ik kan alleen vaststellen, samen met mevrouw Pira, dat iemand dit doctoraat nu gemaakt heeft. Eigenlijk is er al een studie geweest in 2013 van de Antea Group, die uitwees dat er een verstedelijking van het platteland is. Er waren vier belangrijke redenen voor. De eerste was de vertuining. Heel veel agrarisch gebied wordt vandaag ingepalmd door mensen die de tuin bij hun woning uitbreiden. Er zijn ook de verpaarding en hobbylandbouw. Ook de verblijfsrecreatie was een belangrijke reden. En dan was er de functiewijziging van landbouwbedrijven naar nieuwe economische activiteiten. Soms is het zo dat landbouwers een andere stiel kiezen. Vandaag zijn ze landbouwer, maar om de een of andere reden schakelen ze over op een containerbedrijfje of een tuinbouwbedrijf. Ook daardoor zijn er al enkele landbouwbedrijven van functie gewijzigd.

Wat de heer Ceyskens zegt, klopt. Vandaag zijn er al strikte regels om een herbestemming te doen. Denken we aan een bed and breakfast, een kinderboerderij, een paardenmanege, een dierenarts. Vandaag kunnen via functiewijzigingen al omvormingen gebeuren van een oud bedrijfsgebouw of boerderijgebouw in iets anders.

Minister, denkt u dat er vandaag al voldoende mogelijkheden zijn om de leegstaande hoevegebouwen een nieuwe functie te geven? Zouden we soms integendeel niet iets strenger moeten optreden tegen sommige transformatieprocessen? Er zijn immers ook neveneffecten: er worden parkings aangelegd, landbouwgebieden worden gebruikt voor zaken waar ze niet voor geschikt zijn.

Ik heb ook nog een vraag over de regelluwe zones die u wenst in te voeren volgens de aanbevelingen uit de studie in opdracht van Ruimte Vlaanderen. Hoe ziet u dat eigenlijk?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, dit is inderdaad een delicaat dossier. Ik begrijp dat landbouwers die stoppen met hun bedrijf, hun gebouwen nog te gelde willen maken: er zit immers een kapitaal in. We weten ook dat er soms vreemde uitwassen ontstaan. Een landbouwer mag nu eenmaal bouwen op plaatsen waar een gewone sterveling dat niet mag doen, namelijk in agrarisch gebied. Ik heb toch ook nog gezien dat er nieuwe loodsen worden gebouwd waar nooit ook maar één uur landbouwactiviteit plaats heeft gevonden. Men zet er caravans in. Soms bouwt een uitbollende landbouwer nog een nieuwe loods. En daar zit dan plots een schrijnwerker in. Stockage is dan een eerste stap, maar het duurt niet lang voor er een zaagmachine in staat, en dan zijn we vertrokken.

Ik ben ervoor dat er een aantal herbestemmingen mogelijk zijn, maar niet met een soort generieke maatregel dat het overal kan. Als ik het goed heb gehoord, is niemand daar voorstander van. Men moet echt plaatsgebonden rekening houden met de situatie, met de ontsluiting en zo meer. Men moet kijken wat kan en wat niet kan. Of dat moet dat via regelluwe zones of gewoon via de bestaande maatregelen, die ook al vrij ruim zijn, laat ik in het midden. Het wekt altijd mijn wreveld op als ik dingen zie gebeuren waarvan ik denk dat het willens nillens is dat men er zijn laars aan lapt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, ik denk dat we allemaal een beetje hetzelfde willen. We willen meer mogelijkheden geven, maar we willen natuurlijk de deur niet openzetten voor alles.

Mevrouw Pira, u weet dat we de werkzaamheden rond het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) nieuwe zuurstof hebben ingeblazen door van onderuit te kijken wat we concreet kunnen aanvangen met de theoretische principes van dat beleidsplan. We hadden tien gebiedsgerichte werkgroepen. In een aantal ervan is heel expliciet naar voren gekomen, in het Pajottenland en in het Meetjesland bijvoorbeeld, wat onze visie is op de vele hoeves die leeg komen te staan, die niet meer gebruikt kunnen worden voor landbouw.

Ik ben inderdaad voorstander van het opstarten van een aantal proefprojecten met regelluwe zones. Zo kunnen we eens grondig bekijken wat we ermee kunnen aanvangen zonder dat we de deur helemaal openzetten. De impact op de mobiliteit moet uiteraard ook beperkt blijven. Het grondgebruik voor niet-agrarische activiteiten moet ook beperkt blijven. En uiteraard moet ook de hinder voor de omgeving beperkt blijven. Daarom zouden we met een proefproject werken om te zien tot welk resultaat we komen. In deze zones zouden ook nieuwe instrumenten kunnen worden gebruikt zoals ruil. Die zaken moeten we nog verder uitwerken.

Uit verschillende onderzoeken over de jaren heen is gebleken dat in landelijk gebied nieuwe economische activiteiten ontstaan. Ze komen voor in bestaande landbouwgebouwen. Dat wordt ook de verborgen verstedelijking van het platteland genoemd. Ik laat in het midden of dat zo is. Ik denk dat het niet altijd klopt. Feit is dat in landelijke gebieden ook heel kleinschalige economische activiteiten voorkomen.

In de regio Roeselare-Tielt werd het thema voor het eerst echt bestudeerd door de West-Vlaamse Intercommunale. Vervolgens werd het door het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg onderzocht. Recent kwam vanuit de BRV-gebiedswerking ook de vraag wat we ermee gaan doen. Telkens kwam dezelfde bevinding naar boven. Deze economische activiteit komt eigenlijk niet overeen met de vergunbare zonevreemde functiewijziging. Het gaat bijvoorbeeld over kleinschalige handelsactiviteiten, transport, bouw en elektriciteit. Uit het onderzoek in Roeselare-Tielt blijkt dat bij ongeveer 90 procent van de gevallen geen probleem bestond aangaande het lokale draagvlak noch met de impact op de omgeving.

Ik erken de dynamiek en de thematiek. Ik wil er ook een oplossing voor bieden. Ik heb mijn diensten de opdracht gegeven om actief mee te werken aan het proefproject, dat als een quick win vanuit de BRV-gebiedswerking naar voren is gekomen.

Het proefproject of de regelluwe zone zal worden opgestart; we zullen er een aantal zaken uit afleiden. Afspraken in een dergelijk contract kunnen zijn dat het enkel gaat om activiteiten die kleinschalig zijn, tijdelijk, met weinig ruimtelijke impact in bestaande, hoofdzakelijk vergunde gebouwen zonder uitbreiding, in een agrarische bestemming die niet ruimtelijk kwetsbaar is en met een versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Het sluiten van zo'n contract of convenant zou de gemeente de mogelijkheid bieden om daarmee aan de slag te gaan.

Het resultaat is dat zij tijdelijk de mogelijkheid krijgen om hun activiteit zonevreemd uit te oefenen en dat de gemeente ruimtelijke kwaliteit kan afdwingen door bijvoorbeeld het erf beter te laten inplanten of door de afbraak van oude vervallen gebouwen.

Het gaat om een proefproject dat we grondig willen evalueren om te zien of we daarmee kunnen doorgaan in Vlaanderen.

We delen dezelfde bezorgdheid dat er af en toe wat meer zou moeten kunnen, maar we moeten ook niet de deur openzetten voor van alles en nog wat.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Daaruit blijkt dat u deze bezorgdheid deelt.

U hebt het in uw antwoord over de verborgen verstedelijking van het platteland, maar u zegt er onmiddellijk bij dat u niet weet of dat echt zo is. En daarmee hebt u geantwoord op mijn vraag of u die trend erkent. U bent daar dus niet zo zeker van en dat ontgoochelt me wel een beetje.

Mijnheer Ceysens, u pleit ook voor voorzichtigheid. De andere collega's zien daar zaken gebeuren die absoluut het daglicht niet mogen zien.

Er is inderdaad een kader. Binnen de Codex Ruimtelijke Ordening is er functiewijziging mogelijk, maar in de praktijk zou 85 procent zonder vergunning gebeuren. Ik weet niet of dat getal juist is. Ik heb dat gehoord van een organisatie die zich daarin bekwaamt. Er zou geen vergunning zijn en ook geen handhaving. Ik hoop dat dit niet waar is, want in dat geval zou een soort van gedoogbeleid geregulariseerd worden.

We hebben allen dezelfde bezorgdheid geuit. Een hoeve in zo'n landschap is mooi, maar de initiatieven die nu ontstaan, knippen de link tussen de hoeve en het omliggende land door wat eigenlijk niet gewenst is. Door de functiewijziging wordt de prijs opgedreven waardoor startende landbouwers naar andere plekken moeten trekken en daar opnieuw open ruimte inpalmen. Ik wil u dan ook vragen om ervoor te zorgen dat jonge starters gebruik kunnen maken van die leegstaande hoeves. De landbouw en dan vooral de biolandbouw zijn in opgang. Steeds meer jonge mensen volgen die studierichting. We moeten daar dan ook aandacht voor hebben.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Minister, u wijst terecht op de idee van contractbenadering uit de studie van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO)

uit 2005. Op welke manier wijkt dit af van de huidige instrumenten? Ik zou me niet op glad ijs willen begeven. Vandaag kan dat via een verordening, een ruimtelijk uitvoeringsplan of een tijdelijke vergunning. Een tijdelijke vergunning betekent negentig dagen. We gaan toch geen nieuwe instrumenten invoeren wanneer dat niet nodig is. Er moet een juridisch kader zijn om ervoor te zorgen dat die tijdelijkheid kan worden opgeheven, dat die tijdelijkheid niet berust in een eeuwigheid.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er kan nu al een en ander. Er zijn al een aantal voorbeelden gegeven. Het is de bedoeling van die proefprojecten om goed in kaart te brengen waar de knelpunten zitten en waar we aandacht aan moeten besteden. Op basis daarvan kunnen we concluderen of er iets moet worden bijgestuurd in de regelgeving.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.